

El relleu de les bales de goma

El Departament d'Interior estrena noves armes lesives mentre les víctimes mantenen la batalla judicial

PÀGINES 2-5

Directa

setmanari de comunicació

Núm 359 30 d'abril de 2014 1,70 €

6-7

El veïnat de Bon Pastor i Sant Andreu qüestiona la reforma de **La Maquinista**

A fons

Més enllà dels clavells: història de la transformació revolucionària de **Portugal**

13

Els Estats Units i la UE miren amb recel les bones relacions entre **Rússia i la Xina**

18-19

El 'boom' de les històries d'**esclavatge** al 'mainstream' nord-americà recent

ESTIRANT DEL FIL

La lluita incansable de les víctimes organitzades dins les plataformes Stop Bales de Goma i Ojo con tu ojo ha estat determinant en la prohibició de les bales de goma dels Mossos d'Esquadra. Malgrat la satisfacció per haver guanyat aquesta batalla contra unes armes que, oficialment, es consideren 'no letals' però que, a la pràctica, han provocat morts i nombroses mutilacions, s'obren molts interrogants davant l'adquisició del nou armament que les substituirà: canons de so, projectils viscoelàstics i pots de fum.

LLIBERTATS // PROJECTILS VISCOELÀSTICS I CANONS DE SO SUBSTITUEIXEN LES BALES DE GOMA A PARTIR DEL PRIMER DE MAIG

Noves armes reemplacen les bales de goma

Jesús Rodríguez
@albertmartnez

Victòria agredolça de les víctimes i els moviments socials de Catalunya. A partir d'aquest 30 d'abril, les bales de cautxú disparades amb escopetes *Franchi*, *Benelli* o *Remington* han desaparegut de l'arsenal d'armes dels Mossos d'Esquadra. La resolució aprovada pel Parlament de Catalunya el 18 de desembre de 2013 amb els vots favorables de CiU, ERC i Ciutadans, que va comptar amb el suport parcial del PSC, ICV-EUIA i CUP-AE -amb l'oposició frontal del PP-, parla literalment de la "prohibició" d'aquest projectil, que viatja a 720km/h i que ha deixat una desena de persones cegues des de l'any 1990 a Catalunya. Les associacions Stop Bales de Goma i Ojo con tu ojo assenyalen la prohibició com un pas positiu, però insuficient.

El Departament d'Interior de la Generalitat ha adquirit 110 subfusells GL-06 i dos altaveus LRAD

Tal com han advertit en nombroses ocasions el conseller Ramon Espadaler i el director general de la policia Manel Prat, des d'aquest 1 de maig, els efectius antidisturbis faran servir "noves eines robustes" en substitució de les bales de goma. Gasos lacrimògenes, projectils viscoelàstics, canons de so o mànegues d'aigua eren a la llista de les opcions del Departament d'Interior. El dia que la comissió parlamentària creada *ad hoc* per estudiar l'ús de les bales de goma va aprovar les conclusions encaminades a prohibir-les, Ester Quintana ja va alertar que les mànegues d'aigua i els projectils viscoelàstics poden ser tan lesius o més que les bales de goma i que aquests mètodes mai no seran avalats per ella o per l'entitat Ojo con tu ojo. Stop Bales de Goma comparteix aquesta postura i denuncia que, durant tot el procés de prohibició de les bales de goma, s'ha utilitzat les víctimes i s'ha creat una cortina

de fum per evitar responsabilitats polítiques. Ni Felip Puig ni Manel Prat no van presentar la dimissió. Tampoc no hi ha hagut conseqüències per Joan Saura o Joan Boada, dirigents d'ICV que comandaven Interior quan Nicola Tanno, Òscar Alpuente i Jordi Naval van perdre un ull.

CAMIONS D'AIGUA DESCARTATS

Tres alts responsables dels Mossos d'Esquadra, entre els quals hi havia el comissari Joan Miquel Capell, van viatjar a Alemanya l'agost de 2011 en una missió encomanada per Felip Puig amb l'objectiu de trobar eines que substituïssin les bales de goma. Coincidència o no, el mateix dia que els Mossos deixaran d'usar les bales de goma (aquest 1 de maig), el comissari Capell abandonarà el cos policial després de 32 anys de servei i passarà a ocupar el càrrec de cap de poli-

tiques de seguretat de la Diputació de Barcelona. Durant aquell viatge, també es va estudiar la possibilitat de desplegar canons d'aigua per gestionar l'ordre públic a Catalunya, però la conclusió va ser negativa. La Generalitat no té prou pressupost per comprar vehicles Mer-

Els gasos lacrimògens també formaran part de l'equipament bàsic de la nova etapa de la Brigada Mòbil

cedes-Benz 3341 equipats amb el Water Canon 10000 i valorats en 900.000 euros. La rehabilitació del camió Mercedes-Benz Unimog 1700, que és en mans dels Mossos d'Esquadra des de l'any

Un dels dos canons de so adquirit pel Departament d'Interior per deu mil euros / ROBERT BONET

1994, tampoc no ha estat fructífera, arran de la seva tecnologia de propulsió d'aigua, precària i desfasada. Finalment, no es farà servir, tot i que Manel Prat ho va anunciar el 12 de juny de 2013.

PROJECTILS VISCOELÀSTICS

Malgrat l'evidència de la seva lesivitat, que es va demostrar el 27 de maig de 2011 durant l'intent de desallotjament de l'acampada indignada de la plaça Catalunya de Barcelona amb l'impacte a l'orella que va patir l'antropòleg Joan Roure, el conseller Espadaler ha ordenat la compra de 110 subfusells llançadors de projectils viscoelàstics. Serà l'eina bàsica que substituirà les bales de goma. Aquesta mena de projectils té una escala de sis nivells de duresa i lesivitat -es pot apreciar en funció del color de la punta del projectil, el groc és el menys lesiu; el negre, el

Un veí del barri del Besòs, primera víctima dels Mossos

Juan de Dios Plata va perdre un ull a finals d'octubre de 1990, durant el que es va conèixer com la *guerra del Besòs*. Aquest veí del barri limítrof entre Sant Adrià de Besòs i Barcelona va patir l'impacte d'una bala de goma disparada pels Mossos d'Esquadra. Es dona la circumstància que, durant aquelles dates, Felip Puig era conseller delegat d'Adiga, l'empresa que –per ordre de la conselleria de Política Territorial i Obres Públiques– havia de construir 196 habitatges en un solar de 13.000 metres quadrats del barri. El projecte, que comptava amb una fortíssima oposició del veïnat –que hi volia equipaments culturals i sanitaris–, va portar a duríssims enfrontaments amb la policia catalana.

més lesiu- i es disparen amb escopetes GL-06 de fabricació suïssa. Cadascuna d'aquestes armes –incloent-hi el visor, la corretja i la funda– ha suposat un desemborsament de 1.700 euros de les arques públiques i ja es troben emmagatzemades a la cambra cuirassada de l'armeria de l'edifici Egara de Sabadell, on hi ha la seu central dels antidisturbis. Els gasos lacrimògens també formaran part de l'equipament bàsic de la nova etapa de la Brigada Mòbil. Tots els furgons estaran dotats amb màscares antigàs i pots de fum. Cal recordar que només les han utilitzades en una ocasió, la tarda de la vaga general del 29 de març de l'any 2012 a la plaça Catalunya de Barcelona. Arran d'aquell episodi, moltes vianants van denunciar que havien patit asfíxia mentre caminaven pel passeig de Gràcia.

CANONS DE SO I DE MICROONES

L'altra adquisició del Departament d'Interior, a dia d'avui, és un parell d'altaveus LRAD (Long Range Acoustic Device) de fabricació nord-americana, que emeten un so estrident de fins a 137 decibels i tenen un abast de 700 metres. Cadascun val 10.224 euros. Es tracta del model més modest que comercialitza aquesta empresa; el més potent de la gama arriba a 162 decibels i té un abast de nou quilòmetres. Un dels altaveus adquirits per Interior és portàtil i, mitjançant unes corretges, es pot dur com si fos una motxilla; l'altre es fixarà al sostre d'una de les furgonetes. El soroll que emeten és tan molest que les manifestants han d'abandonar el carrer després d'uns segons d'exposició.

Els canons de so emeten un soroll estrident d'una intensitat de fins a 137 decibels i un abast de 700 metres

Una altra opció estudiada, però descartada per Interior, són els canons de microones, que es troben en fase d'experimentació als Estats Units. És un prototip encarregat per la infanteria de marina de l'exèrcit nord-americà, anomenat ADS (Active Denial System) i desenvolupat per l'empresa Directorat Conjunt d'Armes no Letals. Una potent antena ubicada sobre un camió d'antidisturbis emet una onada de microones que, literalment, socarima la pell de les manifestants. Dues de les 10.000 persones que van participar a la prova pilot que es va fer en un camp d'entrenament militar van patir cremades de segon grau, tot i que només es va activar durant tres segons. Les radiacions de microones poden ocasionar lesions al cervell i incrementar la possibilitat de desenvolupar cèl·lules cancerígenes. ◀

Segons els sindicats policials, la crisi que pateix la Brimo es deu al continu "qüestionament de la seva tasca" / ALBERT GARCIA

Una BRIMO "desmotivada"

Al llarg de l'últim any, una quarantena d'agents, cinc sergents i cinc caporals han abandonat la unitat antidisturbis amb seu a Sabadell.

J.R.
@albertmartnez

Catalunya compta amb 1.500 efectius antidisturbis integrats al Cos dels Mossos d'Esquadra, una de les ràtios més elevades de la Unió Europea. Cinc-cents cinquanta d'aquests efectius pertanyen a la Brigada Mòbil (BRIMO) i nou-cents cinquanta formen part de les nou unitats ARRO descentralitzades a les regions policials catalanes: Girona, Central, Pirineu Occidental, Metropolitana Nord, Metropolitana Sud, Barcelona, Ponent, Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre. La BRIMO, segons asseguren els sindicats policials, pateix una "continua desmotivació arran del qüestionament de la seva tasca". Al llarg de l'últim any, segons dades facilitades per la Direcció General de la Policia, quaranta agents, cinc caporals i cinc sergents han sol·licitat abandonar aquesta unitat d'ordre públic.

El qüestionament de què parlen els sindicats està motivat, en bona part, per diverses actuacions dels Mossos que han acabat amb una quarantena d'antidis-

turbis imputats per casos d'abús i lesions. Tot i les nombroses imputacions, però, només tres d'ells estarien en perill real d'asseure's a la banqueta dels acusats pels casos d'Ester Quintana i Òscar Alpuente: un sotsinspector i dos escopeters. I això sense oblidar que, en una fase processal més avançada, sempre tindrà l'oportunitat de demanar un indult.

DESTITUCIÓ A LA CÚPULA

Els episodis de brutalitat policial sota investigació judicial, barrejats amb el fet que els agents no portessin identificació durant les actuacions més polèmiques, han generat un còctel de desconfiances a cadascuna de les cadenes jeràrquiques de les vuit unitats que actualment integren la Brigada Mòbil. L'exemple més documentat, el trobem en el cas d'Ester Quintana. Tres setmanes després del tret que va deixar la veïna de la Verneda cega de l'ull dret, Felip Puig va destituir el comissari dels antidisturbis, Sergi Pla, per no haver transmès la informació correcta del que havia passat la nit del 14 de novembre al passeig de Gràcia. Entre el comissari i la unitat Dragó 40 involucrada en aquells fets, hi havia diversos respon-

sables de transmetre la informació. Un d'aquests era, precisament, el germà del comissari i actual comandament de la BRIMO, el sotsinspector Marc Pla. En aquell moment, no es va determinar quin paper va jugar aquest últim en la versió oficial d'Interior exculpatòria de les ferides que va patir Ester Quintana.

MENTIDES I TRASLLATS

Uns mesos més tard, però, alguna cosa es va moure dins la unitat 4 i la Divisió d'Assumptes Interns dels Mossos d'Esquadra va remetre un ofici al jutge que instrueix la causa, Francisco González Maillo, on l'informaven que s'havia obert un expedient disciplinari contra sis agents de la furgoneta Dragó 414 per no haver dit la veritat sobre la seva actuació aquella nit. Un caporal, quatre agents i un escopeter van ser apartats de la BRIMO i traslladats a unitats de seguretat ciutadana del Vallès i Girona. Paral·lelament, l'inspector Manel Hermida, que dirigia els antidisturbis amb mà de ferro des de feia quinze anys, va ser substituït per l'inspector Marc Caparrós, un home de confiança de la cúpula convergent del departament. ◀

ESTIRANT DEL FIL

Quatre sindicalistes de Cadis

La lluita dels estibadors de Cadis va viure un episodi molt greu l'any 1987. La intervenció dels grups especials de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil va fer que quatre treballadors perdessin un ull per l'impacte de bales de goma. Tres d'ells estaven sindicats i han aconseguit rebre una indemnització de l'Estat, però, en un dels casos no ha estat així i l'afectat encara ho batalla als jutjats.

La lluita judicial de les víctimes

Carles Guillot

- ferit el 17 de juliol de 2001
- ▶ al barri de la Salut de Barcelona

Va perdre l'ull dret; actualment, porta una pròtesi.

Un agent asturià adscrit a la Unitat d'Intervenció Policial 2 de la Policia Nacional espanyola li va disparar una bala de goma durant l'operatiu frustrat de desallotjament de la Casa de la Muntanya.

El Tribunal Suprem i el Tribunal Constitucional van deixar impune l'actuació policial, entenent que Guillot "s'havia posat en un lloc de risc i que, per tant, havia d'assumir la possibilitat de ser objecte de la reacció policial". Després d'una campanya de micromecenatge, el seu cas ha arribat al Tribunal de Drets Humans d'Estrasburg. A l'espera d'admissió a tràmit.

Òscar Alpuente

- ferit la nit del 27 de maig de 2009
- ▶ al passeig de Gràcia de Barcelona

Va perdre l'ull esquerre; actualment, porta una pròtesi.

L'escopeter 12231 de la Brigada Mòbil dels Mossos d'Esquadra li va disparar un tret a una distància inferior als vint metres. Va passar davant la Borsa de Barcelona durant la celebració de la victòria del Barça a la Champions.

El jutjat d'instrucció número 32 de Barcelona ha investigat els fets i ha imputat l'agent 12231. Es preveu que, durant la tardor, se celebri el judici contra l'escopeter per un delictes de lesions. El caporal amb el TIP 2450 –que dirigia la unitat Dragó 110 on hi havia l'escopeter imputat–, i el cap de l'operatiu, amb el TIP 2393, han quedat fora de l'acusació. A l'espera de data de judici.

Jordi Sallent

- ferit la nit del 13 de maig de 2009
- ▶ al barri del Raval de Barcelona

Va perdre l'ull dret; actualment, porta una pròtesi.

Un agent de la Brigada Mòbil dels Mossos d'Esquadra li va disparar durant la celebració de la victòria del Barça a la Copa del Rei a la plaça Castella del barri del Raval de Barcelona.

Un jutjat d'instrucció de Barcelona va investigar el cas, però la minsa col·laboració de la Comissaria General de Recursos Operatius va impedir que s'esbrinés el número TIP de l'escopeter que havia disparat el tret amb bala de goma. La causa està arxivada.

Jordi Naval

- ferit la nit del 27 de maig de 2009
- ▶ a la Rambla de Barcelona

Perd l'ull esquerre; actualment, porta una pròtesi.

Les unitats Dragó 410 i 412 de la Brigada Mòbil van carregar a la confluència del carrer Unió i la Rambla de Barcelona durant la celebració de la victòria del Barça a la Champions. Els escopeters 12405 i 11872 van actuar a la zona i aquest últim va reconèixer que havia disparat.

El jutjat d'instrucció número 25 de Barcelona va reclamar que s'aportessin les gravacions de les càmeres del Gran Teatre del Liceu a la causa, però la qualitat era tan baixa que no van servir com a prova. El jutjat ha arxivat la investigació sense dictaminar qui va ser l'autor del tret fatal. L'advocada que assisteix el jove instarà l'obertura d'un procediment administratiu de reclamació patrimonial, amb l'objectiu que la Generalitat indemnitzi la víctima.

dates, lloc i nombre de lesions per bales de goma

1	1	3	1	3
17 de juliol de 2001	13 de maig de 2009	27 de maig de 2009	12 de juliol de 2010	29 de març de 2012
Durant l'intent frustrat de desallotjament de la Casa de la Muntanya, al barri de la Salut	En el context de la celebració de la victòria del Barça a la Copa del Rei, al barri del Raval	Durant la celebració de la victòria del Barça a la Champions, al passeig de Gràcia i a la Rambla	A la celebració de la victòria de la selecció espanyola al Mundial, a la plaça Espanya	En el marc de la manifestació de la vaga general a la plaça Catalunya de Barcelona

ESTIRANT DEL FIL

Dos morts al País Basc

Els casos de Rosa Zarra (1995) i Iñigo Cabacas (2012) posen el crespó negre a la fatídica història de les bales de goma al País Basc. Ambdós han mort en plena democràcia pels trets de l'Ertzaintza. Altres sis ciutadans bascos i un veí de Tarragona van morir en circumstàncies similars durant la transició. Una trentena de persones han patit la mutilació d'un ull des del final del franquisme fins a l'actualitat.

El 22-M a Madrid

Iñaki, un estudiant de Relacions Internacionals de dinou anys, va perdre el 90% de la visió de l'ull dret per l'impacte d'una bala de goma. Gabriel, un noi de Palència, va haver de ser operat perquè li extirpessin un testicle arran d'un altre impacte. Tots dos participaven a les Marxes de la Dignitat que van aplegar prop de dos milions de manifestants al carrer.

Edgar López

- ferit la nit del 27 de maig de 2009
- ▶ al centre de Barcelona

Pateix una necrosi cardíaca per tota la vida.

Una unitat dragó de la Brigada Mòbil li va disparar una bala de goma a l'alçada del tòrax durant la celebració de la victòria del Barça a la Champions. Va patir un traumatisme toràcic greu. Encara té una marca rodona a la pell.

El jutjat d'instrucció número 29 va voler esbrinar les furgonetes i els efectius policials que van protagonitzar l'episodi, però la manca de col·laboració del Departament d'Interior va portar la causa penal a un carreró sense sortida. Cap agent no va ser imputat. Posteriorment, es va obrir un procediment de reparació patrimonial, però els advocats de la Generalitat van al·legar que el jove s'havia d'atendre a les circumstàncies si estava en un lloc amb risc. No ha rebut cap indemnització. El procés s'ha recorregut davant la secció quarta de la sala contenciosa administrativa del TSJC.

Angelo Cilia

- ferit la tarda del 29 de març de 2012
- ▶ al passeig de Gràcia de Barcelona

Va patir l'esclat del globus ocular dret, amb pèrdua de la visió.

El sotsinspector 5095, cap de la unitat 3 de la Brigada Mòbil, acompanyat dels escopeters 4512, 11755, 13307, 11483, 13246, 15020 i 15938, van carregar contra la gent concentrada a la plaça de Catalunya en el marc de la manifestació de la vaga general. Van disparar nombroses bales de goma. Actualment, l'escopeter 11755 està imputat per l'agressió al fotògraf de *La Vanguardia* Xavier Gómez durant aquella mateixa càrrega.

El jutjat d'instrucció número 28 de Barcelona investiga els fets i es manté a l'espera d'un informe sobre la gravetat definitiva de les ferides. La víctima encara es troba en tractament quirúrgic i té possibilitats de poder recuperar una part de la visió.

Ciudadà anònim

- ferit la tarda del 29 de març de 2012
- ▶ a la ronda de Sant Pere de Barcelona

Va perdre l'ull dret; actualment, porta una pròtesi.

Els agents que van intervenir són els mateixos del cas d'Angelo Cilia. Tots ells, així com quatre caporals i dos sergents, van prestar declaració en qualitat d'imputats davant el jutjat d'instrucció número 15 de Barcelona.

El jutjat d'instrucció número 15 de Barcelona ha acordat el sobreseïment provisional de la causa arran de la manca d'identificació dels agents i pel fet de dur la cara tapada. Aquests condicionants han impedit que es pugui determinar un "autor conegut" de les lesions.

Ester Quintana

- ferida el vespre del 14 de novembre de 2012
- ▶ al passeig de Gràcia de Barcelona

Va perdre l'ull esquerre; actualment, porta una pròtesi.

Les furgonetes Dragó 40, 403 i 414 de la Brigada Mòbil van carregar a la confluència de la Gran Via de les Corts Catalanes i el passeig de Gràcia. Les imatges i els àudios que s'han pogut conservar del moment demostren un mínim de dos trets.

El jutjat d'instrucció número 11 de Barcelona ha acordat la imputació del sotsinspector 3772, que comandava la unitat, i l'escopeter 14211, que viatjava a la furgoneta Dragó 40 i va reconèixer haver disparat amb l'arma. El policia va negar haver carregat l'escopeta amb bala de goma abans d'efectuar el tret. Segons ell, només va detonar salves. El caporal amb el TIP 8347 i l'escopeter 9979 de la furgoneta Dragó 414 també van declarar com a testimonis, però no van ser imputats.

Nicola Tanno

- ferit la nit del 12 de juliol de 2010
- ▶ a la Gran Via de Barcelona

Va perdre l'ull dret; actualment, porta una pròtesi.

La unitat Dragó 213 de la Brigada Mòbil va protagonitzar una càrrega a la confluència de la carretera de la Bordeta i la Gran Via de les Corts Catalanes de Barcelona en el marc de la celebració de la victòria de la selecció espanyola al Mundial de futbol de Sud-Àfrica. El caporal 6635 i el sergent 2117 van donar les ordres, l'escopeter 14577 va reconèixer que havia disparat.

El jutjat d'instrucció número 27 de Barcelona va arxivar la causa, ja que entenia que, malgrat tots els indicis que situaven l'origen de la lesió en una bala de goma, no es podia demostrar que la culpa fos d'un projectil llançat per l'agent 14577. En una resolució del 10 d'abril d'enguany, la secció 21 de l'Audiència de Barcelona ha forçat la reobertura de la investigació i ha obligat a efectuar noves diligències que portin a la identificació dels autors del delict de lesions greus.

Una llista de víctimes molt llarga

Desenes de persones tindran seqüeles vitals greus per l'actuació d'agents de la Brigada Mòbil dels Mossos d'Esquadra. En alguns casos, també per l'impacte de bales de goma, en d'altres, per cops de porra.

Un jove aspirant a mossos d'esquadra que es dirigia al domicili de la seva mare el 29 de març de 2012, a la confluència del carrer Balmes i la Gran Via de les Corts, va patir l'impacte d'una bala de goma a la melsa. Per aquests fets, el jutjat d'instrucció número 24 de Barcelona ha imputat onze agents de la unitat 4 de la Brigada Mòbil, entre els quals hi ha el sotsinspector i l'escopeter de la furgoneta Dragó 40, imputats també per la lesió a l'ull d'Ester Quintana.

Pau Andaluz, veí de 22 anys de Lliçà d'Amunt, va patir la pèrdua del 70% de la visió a l'ull esquerre pels cops de porra de dos mossos d'esquadra que van carregar a la manifestació antifeixista del 12 d'octubre de 2012 a la plaça Universitat de Barcelona. El jutjat d'instrucció número 19 ha imputat els agents amb els TIP 8089 i 14728.

Josep Manel Macarro, un noi de 25 anys de Santa Coloma de Gramenet, va rebre l'impacte d'una bala de goma a la cara la matinada del 14 de maig de 2009, després de celebrar la victòria del Barça a la Copa del Rei. Va rebre vint punts de sutura i va denunciar els fets al jutjat de guàrdia.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

8-9

Les entitats dedicades a l'educació en el lleure reclamen reconeixement i condicions dignes per desenvolupar la seva feina

DRETS // LES ASSOCIACIONS VEÏNALS I DE COMERCIANTS DE BON PASTOR I SANT ANDREU POSEN EN DUBTE EL MODEL DE REFORMA DE LA MAQUINISTA

L'amenança de La Maquinista

Marta Ill-Raga

@MartallLlaga

El pla d'ampliació del centre comercial La Maquinista, situat al barri de Bon Pastor, al sud del districte de Sant Andreu, es va aprovar definitivament el mes d'octubre de l'any passat. Donades les dimensions del projecte, el seu desenvolupament ha anat acompanyat d'una forta oposició veïnal i, alhora, ha tornat a despertar el debat sobre quin model de ciutat vol la ciutadania de Barcelona i si aquest està en consonància amb el model de ciutat promogut per les administracions locals.

92.000 METRES QUADRATS

El projecte afecta 92.000 metres quadrats, la meitat dels quals són de propietat municipal. L'altra meitat són de l'empresa Unibail-Rodamco Steam, líder en propietat de centres comercials a Europa. Els 72.000 metres quadrats que, prèviament, havien estat declarats sòl

El veïnat qüestiona la necessitat de requalificar els terrenys de La Maquinista per poder construir l'escola

industrial han estat requalificats i, actualment, el total de la superfície es divideix en 45.000 metres quadrats de sòl comercial per l'ampliació de la Maquinista (centre que en surt clarament beneficiat) i 47.000 metres quadrats destinats a construir habitatges, cosa que farà desaparèixer del tot la funció industrial prevista pels terrenys i la seva potencialitat per generar ocupació qualificada. A part de l'ampliació del centre comercial

amb més de 60 locals nous, el projecte implica l'edificació de gratacels de 20 i 24 plantes, que acolliran 588 habitatges (un 30% dels quals serà de protecció oficial), així com la construcció definitiva de l'escola La Maquinista, que fa més de sis anys que es troba ubicada en barracons provisionals i a la qual es preveu dedicar 3.623 metres quadrats i una inversió de 4,17 milions d'euros més l'IVA.

OPOSICIÓ VEÏNAL

La controvèrsia que ha despertat el projecte gira al voltant de diversos eixos, que es fan palesos en les alegacions presentades per les associacions veïnals i de comerciants de la zona afectada pel projecte el 20 de novembre de 2013. En primer lloc, amb referència a la construcció de l'escola La Maquinista, es qüestiona la necessitat de dur a terme les requalificacions del terreny per poder acabar amb la situació de provisionalitat i manca d'espai en què es troba l'escola des de 2008. Les associacions al·leguen que l'Ajuntament disposa de 15.000 metres quadrats, on es podria construir l'escola sense necessitat d'haver d'acceptar un projecte especulatiu com a moneda de canvi, cosa que han interpretat com un xantatge.

Pel que fa a la construcció dels habitatges, la crítica és doble. Per una banda, el veïnat es posiciona en contra del model urbanístic implícit en el projecte, ja que no respon a la idea de ciutat compacta i barreja d'usos, ben al contrari: la construcció de gratacels i la manca d'equipaments per acollir les necessitats de les 600 famílies que, suposadament, s'hi allotjaran implicarà el seu aïllament efectiu. Per altra banda, la justificació del projecte pel seu suposat compromís amb l'interès públic que suposaria la creació de 177 pisos de protecció social no s'interpreta com un incentiu, ja que, en rea-

lit, respon als mínims legals establerts i els lloguers continuarien sent inassumibles per les famílies més necessitades.

EL PETIT COMERÇ

Finalment, el projecte genera força preocupació entre el petit comerç del districte de Sant Andreu i les associacions de comerciants veuen l'ampliació del sòl comercial cedit a La Maquinista com una amenaça, que s'afegeix a la davallada de vendes experimentada fruit de la crisi. En aquest últim punt, la posició del govern de CiU és internament contradictòria, ja que, mentre la federació nacionalista diu que està interessada a protegir el petit comerç -recentment, Xavier Trias

Barracons de l'escola La Maquinista / CLARA CONILL CANO

afirmava que "la construcció no val" com a model de desenvolupament de la ciutat de Barcelona-, sota la seva administració s'està autoritzant més superfície comercial que mai (270.663 metres quadrats en quatre anys), amb projectes de grans dimensions com el de Barcelona World a l'horitzó. Amb tot, cal destacar que no és el primer cas en què Unibail-Rodamco Steam es troba involucrada en projectes de construcció controvertits. Trobem un precedent a finals dels anys 70, durant el procés de construcció de La Vaguada a Madrid, en què la pressió veïnal i la solidaritat de la resta de petits comerços de la ciutat durant les mobilitzacions van aconseguir que es construís tota una

bateria d'equipaments pel barri, tot i que, finalment, a principis dels 80, van cedir a la construcció del centre comercial.

Sembla que la dinàmica de construcció de grans superfícies comercials i hoteleres en què s'inscriu el projecte de La Maquinista és transversal en la política dels partits majoritaris amb una representació substancial a l'arc parlamentari català. Malgrat l'oposició d'ICV-EUiA al projecte i l'abstenció d'ERC i del PSC, va ser durant el mandat del tripartit que es va modificar la legislació que permet l'edificació de centres comercials fora de la trama urbana de les ciutats.

Segons declaracions de l'alcalde Trias en una entrevista feta el mes passat: "Barcelona traurà Catalunya de la crisi". El model de desenvolupament que ha d'acompanyar aquesta recuperació, però, és dubtós: la pèrdua de sòl industrial per afavorir el turisme, les immobiliàries i les grans superfícies i la supeditació d'interessos primordials per la ciutadania -com és el fet de tenir unes instal·lacions d'educació primària decents- a la consecució de projectes com el de La Maquinista no es presenten com a solucions sòlides davant una Barcelona cada cop més empobrida socialment. Tot i tenir les associacions veïnals i de comerciants en contra, Trias continua defensant que "l'ampliació de La Maquinista és un model d'integració en un barri" que no busca fomentar que la gent passi el cap de setmana en una gran superfície, fet que, afirma, seria un error.

L'alcalde Xavier Trias continua defensant que l'ampliació de La Maquinista és "un model d'integració"

Per l'antropòleg Manuel Delgado, la realitat es presenta clarament contraposada a les paraules de l'alcalde: a la seva obra *Ciudad Mentirosa* (2007), Delgado explica que els centres comercials es construeixen d'esquena a la realitat urbana dels barris on s'ubiquen, que són més aviat una reproducció falsificada de la vida urbana: les vianants passen entre la protecció de les parets i sota l'escrutini de les càmeres de vigilància, amb una sensació de llibertat, però, sobretot, de llibertat pel consum. La construcció de quatre blocs de pisos en una ciutat on hi ha 80.000 habitatges buits i la suposada necessitat d'ampliació del sòl comercial per donar cabuda a una escola pública demostren que les dinàmiques de desenvolupament de Barcelona responen a altres necessitats, que no són precisament socials. Com diria el geògraf britànic David Harvey, l'incident real que hi ha darrere la urbanització i la construcció desenfrenades és la necessitat constant de reinversió de l'excedent del capital; i res de millor que fer-ho en centres de consum organitzat. ◀

"L'ampliació de La Maquinista dividirà el barri"

/ CLARA CONILL
CANO

Parlem amb Paquita Delgado i José María Fanlo, de l'Associació de Veïns i Veïnes de Bon Pastor

Recentment, l'alcalde Trias, durant una entrevista, va afirmar que el projecte d'ampliació de la Maquinista era un model d'integració en un barri. Creuen que és veritat?

Paquita Delgado: Tot el contrari, és la separació d'un barri. Dividirà totalment el barri, inclús la connexió que puguem tenir amb Sant Andreu o amb Baró de Viver. És tenir un monstre al davant, una barrera.

Tocant al tema de les al·legacions presentades, quina ha estat la resposta de les administracions?

PD: No hi ha cap resposta, com si no les haguessin rebut; muts.

José María Fanlo: No saben, no contes-

ten. El dia de l'audiència pública, fa menys d'un mes, ja havien passat quatre o cinc mesos des de la presentació de les al·legacions i els vam preguntar per què no havien contestat: era d'hora, encara no havien pogut mirar-s'ho... tot i que, normalment, tarden tres mesos a donar una resposta.

"Ens diuen: Si vosaltres poseu pegues a la modificació urbanística, no us garantim que l'escola es faci"

Crieu que el projecte, l'ampliació del sòl comercial, respon a les necessitats del barri?

PD: No, tot el contrari; creiem que, precisament, es carrega el comerç de proximitat. Amb l'ampliació que tenien prevista, de 20.000 metres quadrats, ja n'hi havia més que suficient; ampliar-ho a 45.000 és exagerat, és agafar el centre de les Glòries i plantar-lo aquí.

JMF: A més, cal tenir en compte que hi ha un altre centre comercial projectat a l'estació de l'AVE de la Sagrera; això vol dir que la superfície de centre comercial es multiplicarà per mil i el comerç de proximitat encara patirà més. Resumint, quan acabin un cosa i altra, quedarem tancats enmig d'un triangle de centres comercials. Però el problema no és únicament comercial. També es carreguen la possibilitat que hi hagi una indústria més moderna, ja que desapareixen 72.000 metres quadrats de sòl industrial.

PD: I, a canvi, et venen que, d'aquesta manera, l'escola de primària que hi ha es quedarà allà definitivament, tot i que el projecte original era fer una escola de 0 a 18 anys.

JMF: És un xantatge. Ens diuen: "Si vosaltres poseu pegues a la modificació urbanística, no us garantim que l'escola es faci".

PD: Estan prioritzant les necessitats d'un centre comercial a les necessitats d'una escola. Per això l'anomenem *el pelotazo* de la Maquinista, perquè és un *pelotazo*. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

EDUCACIÓ // LA MANGA DE LOCALS I EL POC RECONeixEMENT DELS ESPLAIS AFECTA 1.630 INFANTS I 500 MONITORES

L'educació en el lleure lluita per unes condicions dignes

Lluc Roca

@LlucRB

El 22 de març, els esplais catalans van convocar una jornada amb diverses activitats a les places del centre de Barcelona i una manifestació massiva, que va comptar amb la participació d'infants, mares, pares i monitores sota el lema *Cap esplai sense local*.

Així, la Federació d'Esplais Catalans Esplac va mostrar la seva capacitat d'organització i de mobilització aglutinant gran part de les entitats de lleure d'arreu de Catalunya. Aquesta jornada s'inscriu en el projecte Localitza't, ideat per diverses monitores el 2010, una campanya de denúncia vers l'administració pública que pretén visualitzar el conflicte que tenen els esplais per dur a terme la seva tasca educativa. El problema més greu -d'aquí el nom *localitza't*- és la manca de locals dignes que tenen molts esplais per acollir el jovent desenvolupar els seus

La campanya Localitza't, vol mostrar la falta de reconeixement que té el sector públic vers la tasca dels esplais

projectes. El 2013, davant la manca de resposta de les administracions públiques pel que fa la manca d'esplais, els esplais catalans van decidir reprendre l'esmentada campanya per fer efectives les seves demandes. Durant aquest temps, diverses monitores han treballat per visualitzar, altra vegada, una problemàtica que encara és vigent.

RECONeixEMENT EDUCATIU

Tenint en compte que molts esplais no disposen d'un local digne i que aquest fet obliga moltes entitats a pagar un lloguer, la demanda fonamental dels esplais per encarar una resolució d'aquest conflicte passa, en primera instància, pel reconeixement de la tasca educativa que fan per part de l'administració. Iu Gadea, membre d'Esplac, lamenta que encara no s'hagi fet cap pas per reconèixer veritablement la seva tasca, ja que, fins que no això es produeixi, diu: "No té cap sentit incidir en les demandes concretes".

Segons Gadea, amb la campanya Localitza't, els esplais han volgut mostrar la

falta de reconeixement que té el sector públic vers la tasca educativa de les entitats de lleure i el fet que aquest hauria de vetllar per facilitar unes condicions i uns locals dignes. Un estudi dut a terme per la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia fa una radiografia de la realitat actual dels esplais. Segons l'estudi, 24 esplais de Catalunya no tenen local, situació que afecta 1.630 infants i 500 monitores. Un 13% desenvolupen les activitats en un lloc diferent de la seu de l'entitat i, pel que fa als casos de cessions de locals, trobem situacions de gran precarietat. Un informe elaborat per la mateixa federació ens mostra la gran ambigüitat amb què es regula l'ús de gran part de les seves seus: un 28% ho fan mitjançant un conveni que, en la majoria de casos, es renova anualment. En un altre 28%, la regulació es fa mitjançant un acord verbal i, en el pitjor dels casos, en un 29%, no saben com està regulat. Altres dades que ens mostra la fundació són la manca de sales per fer activitats que tenen diversos esplais o el fet que un 16% de les entitats afirmen no tenir lavabos ni altres serveis bàsics. Rai Carreras, president d'Esplac, destaca que algunes de les solucions que plantegen a l'administració pública són

ben senzilles. Algunes d'aquestes són: fer convenis amb els locals concedits per l'Ajuntament per regular-ho i cedir espais públics que es troben en desús els caps de setmana. Carreras posa els patis de les escoles com a exemple d'aquests espais, però sempre que això no els comporti una pèrdua d'autonomia.

L'ESPLAI FLOR DE NEU

En molts casos, la problemàtica se centra en el fet de no tenir un espai fix o que el local no compleixi les característiques per desenvolupar les tasques de manera òptima. Marc Royuela, monitor i membre d'Esplac, en posa alguns exemples. Un d'ells, un cas paradigmàtic, és el de l'esplai Flor de Neu del barri d'Horta, que tenia un local cedit per l'administració pública, però amb data de finalització. Royuela explica que, durant dos anys, l'esplai va aconseguir un local que havia estat una guarderia. Amb el pas del temps, el que s'havia convertit en la seu de l'esplai Flor de Neu va esdevenir l'espai on es van desenvolupar projectes com el Casal de Joves Queixal d'en Xòves o la colla de diables d'Horta. Finalment, el districte va decidir cedir l'espai per ampliar les instal·lacions de la Unió

Els esplais catalans es van manifestar pels carrers de Barcelona el 22 de març d'enguany

Esportiva d'Horta amb la construcció d'un gimnàs. A partir d'aquí, el districte els va concedir un espai del centre cívic per poder fer les activitats de cada disabte. Tot i així, la irregularitat amb què, segons membres del Flor de Neu, poden fer servir aquest espai els ha creat una forta dependència, sumada a la manca d'emplaçaments que tenen per guardar el material i a les poques sales cobertes per fer activitats quan plou.

La federació d'esplais agrupa 6.200 infants i més de 1.500 monitores que treballen des del voluntariat

Aquesta situació es repeteix a molts esplais de diferents barris. Alguns altres, en canvi, han arribat a acords amb les administracions públiques del seu districte i han establert convenis amb centres cívics o altres espais públics. Membres d'Esplac expliquen que el que volen és una solució per a tots els esplais i amb un tracte d'igualtat, ja que, en molts casos, tenir un local per desenvolupar

El cas de l'Agrupament Escolta **Atzavara**

Però els esplais no són els únics agrupaments afectats per aquesta mancança. Alguns caus de l'associació Escoltes Catalans també pateixen aquesta situació. És el cas de l'Agrupament Escolta (AE) Atzavara, del municipi maresmenc de Vilassar de Mar, una localitat on l'escoltisme té molt arrelament. L'agrupament va néixer fa quatre anys fruit de la gran demanda a què havia de fer front l'AE Intayllú, amb més de vint anys de vida. Avui, amb una setantena d'infants al seu càrrec i amb llista d'espera per participar-hi, Eli Gil, una de les seves integrants, denuncia la precarietat amb què duen a terme la seva tasca pedagògica. "Vam començar la nostra activitat a l'antiga caserna de la Guàrdia Civil, però, quan l'Ajuntament hi va detectar problemes estructurals, ens en va treure", explica. "Finalment, se'ns ha reubicat a Can Jorba, la seu del servei de joventut del municipi, però mitjançant un conveni que condiciona la nostra feina: quan hi ha altres activitats programades, no en podem fer ús i tampoc no hi podem guardar el nostre material", assegura. Segons Gil, encara guarden el material a l'antiga caserna, fet que els suposa un perjudici pels constants desplaçaments que han de fer. Però, més enllà de les qüestions materials, Eli Gil assegura que disposar d'un espai propi permet cohesionar i crear vincles entre els membres de l'agrupament: "En un espai propi, els infants hi pinten les parets, hi fan debats o s'hi passen nits i això crea un sentir comunitari molt especial".

Escalada organitzada per l'Agrupament Escolta Atzavara a Cabrera de Mar l'any 2011 / AE ATZAVARA

NO TEMEU PEL VOSTRE CAPITAL,
NOMÉS DEMANEM
TENIR UN PETIT LOCAL!

aquests projectes educatius es converteixen en una prioritat en funció del context i la voluntat política existents a cada districte.

COHESIÓ SOCIAL

La federació Esplac, actualment integrada per 107 esplais situats a 64 poblacions catalanes, acull 6.200 infants i més de 1.500 monitores que treballen des del voluntariat. Les diverses entitats de lleure que formen part d'Esplac es caracteritzen per la seva voluntat transformadora. Ho fan a partir de la defensa dels drets dels infants, de la llibertat, del pluralisme i de la tolerància a través d'una metodologia no formal, dedicada al lleure i que apropa la canalla a la natura a través dels jocs, les activitats i les excursions. Basen la seva línia educativa en la tradició republicana i treballen a partir de l'opinió i el treball col·lectiu. Tal com explica el president de la Federació d'Esplais Catalans Raimon Carreras, els monitors treballen voluntàriament, però amb un gran compromís. Afirmar que "a través d'aquest compromís, ells mateixos agafen responsabilitats i es fan seu el projecte. Fan de l'esplai un lloc participatiu i d'apoderament ciutadà, tant pels joves com pels infants i adults". Quasi tots ells desenvolupen la seva tasca a escala

local fent créixer l'associacionisme i intervenint en la cohesió local dels barris. Carreras també explica que, en molts casos, actuen com a agents socials d'inclusió de les persones nouvingudes i també d'infants amb necessitats educatives especials. Tenint en compte la feina socialitzadora que fan les entitats de lleure als barris, Carreras opina que l'administració pública hauria de ser més conscient i facilitar les eines per desenvolupar aquests projectes "de gran importància per a la societat".

Les diverses entitats de lleure que formen part d'Esplac es caracteritzen per la seva voluntat transformadora

Tot i així, el president de la federació explica que la campanya per reclamar locals dignes ha tingut una bona rebuda i que, ara, els toca treballar, tant a nivell intern com extern, per materialitzar la seva demanda. En tot cas, en última instància, qui haurà de posar fil a l'agulla per reconèixer i satisfer les demandes dels esplais catalans només pot ser l'administració pública, assegura. ◀

A DEBAT

Fent créixer 'drones' espanyols

M. Gabriela Serra

 Centre Delàs d'Estudis
per a la Pau
@La_Directa

Al·l'inici de març, Madrid va acollir la celebració de la tercera edició del Congrés de Vehicles no Tripulats aeris, terrestres i navals UNVEX'14. En termes entenedors: el congrés per a la investigació, fabricació i utilització de *drones*, tant per a ús civil com militar. Més clar, l'esdeveniment va ser organitzat per IDS Esdeveniments -"el departament especialitzat en esdeveniments del proveïdor més important de continguts en espanyol del sector Defensa i Seguretat"- i dirigit a organismes, institucions i empreses interessades a intercanviar informació i demostrar la seva capacitat en aquests sistemes no tripulats.

Durant la inauguració, el secretari d'Estat de Defensa, Pedro Arguelles, va destacar que "els sistemes no tripulats, sens dubte, són el futur" i va recordar "l'evolució, molt notable, del sector els últims anys" i "com es van segregant tecnologies i aplicacions molt concretes orientades a l'ús civil i al món militar". A més, el senyor Arguelles manifestava que "l'ús de sistemes no tripulats en les missions internacionals ha estat determinant". Clara referència -per als experts en temes militars- a l'activitat *drònic* estrenada i desenvolupada per les forces armades espanyoles a l'Afganistan.

La prestigiosa Universitat de Salamanca instruirà els futures pilots a distància de 'drones' militars

Concretament, l'ASPFOR XXXIII -organització operativa conformada per diferents unitats de les forces armades i la Guàrdia Civil, tot i l'Exèrcit de Terra és qui n'aporta més- és l'agrupació militar espanyola creada sobre la base de la Brigada d'Infanteria Lleugera del Comandament de Canàries (MCANA) desplegada a l'Afganistan. Una organització operativa que, malgrat el replegament iniciat el febrer de 2013, mantindrà militars desplegats a Herat durant el 2014, més enllà dels terminis previstos pel seu replegament definitiu. Però l'assumpte no queda aquí, sinó que, segons va comunicar el president Rajoy durant la visita del Nadal passat, Espanya té la disposició de continuar amb aquestes tasques més enllà de l'any 2014, just quan expira l'actual missió de l'OTAN a l'Afganistan. Cal recordar

que, fins avui, la missió de l'Afganistan ha estat la més costosa que han desenvolupat les forces armades espanyoles a l'exterior: 3.500 milions d'euros i, el que realment és més *costós*, la vida de dos civils intèrprets i un centenar de militars i guàrdies civils.

Però, tornant als *drones*, les tropes espanyoles desplegades a l'Afganistan i, posteriorment, a Mali han usat tres

d'aquests artefactes: SCANEAGLE, fabricat per Boeing Insitu, dels EUA; RAVEN IIB, de l'empresa AeroVironment, també dels EUA, i Searcher MKI-IIIJ, d'Israel Aeroespacem Industries, que és el *drone* més utilitzat per les tropes espanyoles. Tot és de producció estrangera, fet que, sens dubte, no només representa un llast econòmic, sinó també d'emprenedoria al mercat.

/ PERE TUBERT

Però són temps de crisi, de retallades, d'estrenger els cinturons i, tot i que costé creure-ho, el Ministeri de Defensa també s'ha vist afectat: no hi ha pressupost per enfrontar una prioritat com la fabricació de vehicles aeris no tripulats (VANT) o sistemes aeris pilotats remotament (RPAS, en les seves sigles en anglès). Per això el Ministeri de Defensa intenta enfrontar la situació amb l'elaboració d'un pla director, sota la responsabilitat de la Direcció General d'Armament i en estreta col·laboració amb l'INTA -l'organisme públic de recerca i desenvolupament tecnològic aeroespacial més important-, per a la certificació d'aparells i instal·lacions d'assaig per a la indústria i els governs de tot Europa. I per a això el Ministeri de Defensa busca finançament a d'altres ministeris i vies externes. Perquè, tal com afirmava el secretari d'Estat, el senyor Arguelles, "evidentment, al pressupost del Ministeri de Defensa actual, no hi cap l'adquisició d'una capacitat estratègica en UAV -*drones militars*-, tot i estar a la primera línia de sortida".

Així les coses i tenint en compte la política de creació de "sinergies i complementarietats" entre les universitats, les institucions públiques i les empreses privades potenciada pel govern espanyol, l'Estat Major de l'Exèrcit de l'Aire ha aprovat la signatura d'un conveni específic amb la Universitat de Salamanca per consolidar la col·laboració entre l'empresa Arborea Intellbird (del Parc Científic de la Universitat de Salamanca) i l'Escola de Sistemes Aeris No Tripulats -*drones*- de l'Exèrcit de l'Aire (dins el grup d'Escoles GRUEMA de la base aèria de Malacatán), creada el 2011

Tots els 'drones' desplegats per l'exèrcit espanyol a l'Afganistan i a Mali són de producció estrangera

i dedicada a la formació de militars en el maneig de Sistemes Aeris No Tripulats.

La prestigiosa Universitat de Salamanca, fundada per Alfons X El Savi, aportarà docents i instructors per instruir els futurs pilots a distància de *drones* militars. Com a contrapartida, l'Exèrcit de l'Aire es compromet a gestionar i tramitar els permisos necessaris per permetre el vol d'aparells experimentals o d'entrenament a l'espai aeri. La comunitat de Castella i Lleó compta amb diverses empreses que operen amb aquests artefactes voladors -fonamentalment d'ús civil-, motiu pel qual, actualment, manca una legislació reguladora. Sembla ser que això és sinèrgia, complementarietat i empenedoria. ◀

PERSPECTIVA

Per què vam colpejar la FNAC

Óscar Murciano

 Secretari d'Acció Social
de la CGT

@acciosocialCGT

“Prendre com a objectiu estratègic uns quants petits conflictes en àmbits especialment precaritzats, sobretot al sector serveis, i ‘dedicar-hi especial atenció’ amb campanyes de suport concretes. Aquests conflictes no s’han de donar necessàriament en petites empreses, sinó també en establiments o centres de treball de grans empreses o multinacionals”.

Aquest va ser un dels acords aprovats durant el Desè Congrés de la CGT de Catalunya, celebrat entre l’11 i el 12 d’abril. Només cinc dies després, l’organització inicia una de les campanyes socials de denúncia contra una empresa més fortes i, segurament, més intenses, set dies de vertigen.

La CGT hauria donat suport al conflicte, com sempre, però hi vam afegir el plus de dedicar l’“especial atenció estratègica” que indicava l’acord pres i no donar ni una hora de descans a l’empresa.

En el cas de la FNAC, el seu taló d’Aquil·les era, clarament, l’exposició pública de les seves pràctiques explotadores i la comparació amb la falsa imatge creada a cop de màrqueting.

Un corrent de solidaritat i militància va anar pujant dia rere dia fins que es va convertir en un tsunami de pressió

El que va passar és prou conegut: un corrent de solidaritat i militància que va anar pujant dia rere dia fins que es va convertir en un tsunami de pressió. Cada dia llançàvem elements nous de la campanya a la xarxa. Tots els canals socials s’anaven saturant d’indignació i suport a les reivindicacions de la plantilla: misatges de Whatsapp que donaven la volta a tot Catalunya, vídeos de companys i campanyes solidàries que van atiar més la resposta social, escriptors i escriptores que s’anaven sumant al boicot de firmes de llibres i una traca final amb uns piquets molt potents i nombrosos el dia de la vaga, que van garantir un dany econòmic directe i indirecte molt elevat.

Sense la militància i complicitat de molts activistes socials, el resultat hagués estat molt menor. La vaga en si va comptar amb una bona participació, tot i que va haver de vèncer moltes dificultats: la por associada a la inseguretat laboral,

pressions directes de l’empresa i el treball de la UGT en contra de la vaga.

Ara bé, tornem a la pregunta que dona títol al text: Per què es va fer? Per què es va redactar aquell acord de congrés?

Les persones en condicions de precarietat ja són la majoria de la classe treballadora a l’Estat espanyol. L’estructura clàssica sindical basada en les seccions sindicals d’empresa no és suficient pel model d’atomització i inseguretat que genera la precarietat: canvis continus d’empresa, feblesa sindical, manca de relacions personals, alts nivells de coacció empresarial.

Fins ara, el sindicalisme donava una resposta genèrica o bé debatia *com és que els precaris no s’afilien*. Potser perquè l’estructura no és prou efectiva per una realitat que ja s’està consolidant com a norma. Així doncs, cal fer algunes adaptacions.

Primer de tot, cal trencar el cercle viciós de la impunitat. Les empreses se senten molt segures amb tantes armes a la mà i tantes febleses de la part dels treballadors i les treballadores en condicions de precarietat. La ultraexplotació rarament deriva en un conflicte laboral obert i, quan ho fa, és molt difícil que arrenqui amb força. Això paralitza les persones treballadores, que cauen en el

pessimisme i la resignació de no veure-hi sortida. Volíem, per començar, un toc d’atenció que demostrés que cap partida no està predeterminada i que cap empresa no es lliura de rebre una resposta proporcional a les seves pràctiques.

Allà on la secció sindical és feble o directament no existeix, el sindicat sectorial ha d’actuar, el territori ha de respondre

Segon, les persones que treballen en condicions precàries han de veure que hi ha resposta des del sindicalisme (en el nostre cas, l’anarcosindicalisme) per organitzar-se i plantar cara; que donant i rebent solidaritat es poden crear xarxes de suport mutu que minvin l’aïllament que generen les condicions de treball i els canvis continus d’empresa. Si ens ho creiem, començarem a organitzar-nos, a decidir i a actuar.

Si, a l’hora de donar una resposta, pensem més en termes de sector productiu i territori, canalitzarem la solidaritat que han curtcircuitat amb l’aïllament i la fragmentació, com fan els companys i

/ BÀRBARA BOYERO

les companyes de Reus *visitant* un i altre cop el restaurant La Ferreteria, que acompanyada, precaritzada i assetjada el personal.

Allà on la secció sindical és feble o directament no existeix, el sindicat sectorial ha d’actuar, el territori ha de respondre estenent i buscant la complicitat dels moviments socials solidaris i socialitzant els conflictes laborals, ja que -com no ens cansem de repetir- les lluites socials i laborals són la mateixa lluita. D’aquesta manera, afegim una potència que permet equilibrar la relació de forces i començar a guanyar conflictes.

La campanya contra les pràctiques explotadores de la FNAC va ser un acte de suport mutu

La campanya contra les pràctiques explotadores de la FNAC va ser un acte de suport mutu. Però, especialment, va ser una crida a les persones que treballen en condicions precàries a organitzar-se, a deixar clar que les barreres que han aixecat entre nosaltres es poden enderrocar amb allò que sempre ens ha fet fortes: la solidaritat. ◀

IMPRESSIONS

PENSEM

FOTOGAFIEM

/ ROCBLACKBLOCK i NOIDCC

Esmicolar el sostre de vidre

Manu Simarro
@manusimarro

L 11 de juny de 2011, poques setmanes després de l'eclosió del 15-M, milers d'indignats d'arreu de l'Estat ens vam concentrar davant els ajuntaments de les nostres ciutats. Empolainats i somrients, els nous càrrecs electes preniem els consistoris davant els crits d'un munt de ciutadans que exigien democràcia real i els retreien que feia massa temps que governaven pels de dalt sense tenir en compte els de baix: democràcia segrestada. Des d'aleshores, arreu, han proliferat diverses lluites i resistències fèrtils, que han arrelat als nostres barris en forma de cooperatives, ateneus i publicacions i han fet multiplicar la nos-

tra força material. Contrapoder i autogestió que anhelaven satisfer les necessitats materials d'una població que veu com l'Estat, el seu productor de certeses, cau a mans del mercat. Una població que ha estat expulsada massivament del mercat, que fins feia poc li posava un plat a taula. En aquesta conjuntura, però, val la pena

no es recuperi el creixement econòmic - el mateix que ens ha dut fins aquí. Nosaltres sabem que no és veritat. Al llarg de dècades de protesta, rèplica i contrarèplica als carrers, hem anat acumulant coneixements i tenim prou bagatge per saber que es pot fer d'una altra manera; que tan sols és qüestió de voluntat política. Posats a pensar, per què no trencuem aquest sostre de vidre? Per què no ens plantejarem que l'11 de juny de 2015 no siguin ells qui entrin, sinó nosaltres? Experiències com les CUP o el Procés Constituent a Catalunya o d'altres com Podemos i el Partido X han fet plantejaments més o menys encertats per iniciar l'assalt a les institucions. Cal aprendre d'elles i fixar les municipals de l'any 2015 com una oportunitat perquè l'assalt sigui massiu i reeixit. Les nostres institucions, articulades, assaltant les seves. Demostrem a tothom que sí, que es pot fer d'una altra manera. Fem fora la màfia i allibrem la democràcia. ◀

Per què no ens plantejarem que l'11 de juny de 2015 no siguin ells qui entrin, sinó nosaltres?

conformar-se amb la construcció pacient de les nostres xarxes? Penseu que no. La majoria social continua patint. La màfia continua tancant llits d'hospital i aules; ens continua desnonant i fent-nos fora de la feina. I encara pitjor, continua dient que aquesta és l'única alternativa mentre

COM S'HA FET

Aquesta setmana hem celebrat el vuitè aniversari de la DIRECTA. Va ser dissabte a l'Ateneu Popular 9Barris i ens ho vam passar molt bé, algunes fins a altes hores de la nit. Volem agrair a la gent de l'Ateneu per la magnífica rebuda que ens fan sempre, a la gent de Rereguarda en Moviment pel sopar, als grups per la música i molt especialment al Ferran i al David, que van ser els encarregats de muntar tot el tinglado. Aquest va ser un aniversari molt especial i diferent. D'una banda perquè es notava el relleu generacional a la DIRECTA, molta de la gent que havia participat anteriorment al projecte no hi era i en canvi hi havia moltíssima gent nova. Dels d'abans, va venir

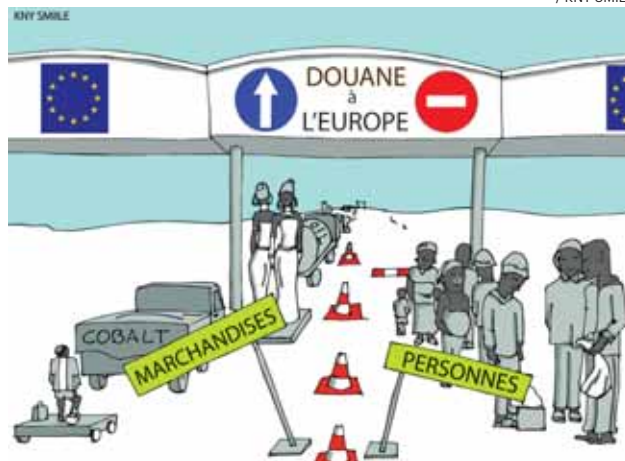
el Sergi, un honor; en canvi va faltar el Jesus Hita, que havia dit que vindria i no ho va poder fer. Una altra diferència important va ser que algunes de les persones que participen o han participat al col·lectiu van venir acompanyades de les seves filles i parelles. Vam quedar per la tarda per fer una *baby-party* i va ser molt emocionant veure com han passat els anys. Aquelles joves activistes de fa vuit anys, ara tenen fills i filles. Segueixen sent joves i activistes, però ja no tant. Salutem molt afectivament a la canalla de la DIRECTA que va venir dissabte: el Martí i l'Oriol, el Llibert, la Ona i la Bruna i la Nao i el Roc. Hi ha futur penya!! I per avui ja estarem. Fins la setmana que ve. Salut!

FE D'ERRADES

La setmana passada vam oblidar explicar-vos que la crònica de Pau Fabregat (@paufabregat) sobre les negociacions entre l'Autoritat Palestina i Israel va ser escrita des de Ramala, Palestina. Bon periodisme sobre el terreny.

EL RACÓ IL-LUSTRAT

/ KNY SMILE

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

CC BY-NC-SA LICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5
Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
Sense obres derivades. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva licència.
// Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una licència Creative Commons Attribution-NoDerivs- NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta licència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbott Way, Stanford, California 94305, USA

L'espina dorsal de la Directa són les subscripcions. Tot i això, rebem una subvenció estructural de la Generalitat de Catalunya pel fet de ser un mitjà en llengua catalana, que suposa menys d'un 2% del pressupost. Per això hem de posar el seu logotip. Departament de la Presidència

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA
redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografidirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUISOM? **REDACCIÓ** Estirant del fil David Bou i Victor Yustres Així **està el pati** Quique Badia **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Il·lacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Josean Llorente i Carles Biano **Agenda** Roger Costa Puyal **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet, Victor Serri i Noa Morales **IL-LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes **COORDINACIÓ WEB** Manel Ros

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 29

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARSA: maresma@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Manuel Baixauli:

“La literatura ha de plantejar preguntes i no gaires respostes”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Vestir sense esclavitzar
pàg. 6 i 7

DIRECTA 359
30 d'abril de 2014

FOTOGRAFIA:
Arxiu

Més enllà dels clavells

El 25 d'abril d'enguany va fer 40 anys de la revolució que va posar fi a la dictadura més llarga del segle xx a l'Europa occidental: l'Estado Novo portuguès. El pronunciamient militar d'aquell dia va iniciar un procés de revolució social de notable profunditat que anava més enllà d'una simple transició a la democràcia. Així, els mesos posteriors al 25 d'abril de 1974, Portugal va viure profundes transformacions econòmiques i socials, així com la manifestació d'un moviment popular multiforme que buscava la transformació revolucionària de la societat.

Miguel Pérez Suárez
afons@directa.cat

El primer element que cal tenir en compte per entendre la revolució que va posar fi a la dictadura salazarista, liderada pel primer ministre Marcello Caetano des de 1968, és la guerra colonial que estava lliurant el règim als tres fronts africans (Moçambic, Angola i Guinea Bissau), que implicava uns grans costos humans i econòmics. Sense prendre en consideració aquesta guerra, no s'entendria el fet que les forces armades –sòlid pilar de l'Estado Novo– es convertissin en el botxí final de la dictadura.

La rebel·lió del Moviment de les Forces Armades contra la guerra colonial va obrir un període revolucionari que es va estendre del 25 d'abril de 1974 al 25 de novembre de 1975

Lesforç bèl·lic va minar els suports socials del règim en condemnar tota una generació a fer un servei militar de gairebé quatre anys (dos dels quals, en combat) i va conduir a la formació d'un moviment d'oficials de baixa graduació, sorgit per qüestions professionals, però que ràpidament va adoptar una opció política: l'organització d'un cop militar per posar fi als conflictes interminables a les colònies. No resulta exagerat establir una continu-

itat entre la guerra colonial i el procés revolucionari de 1974-1975 a Portugal. La rebel·lió del Moviment de les Forces Armades (MFA) del 25 d'abril de 1974 va significar la consagració de la derrota militar a les selves i les sabanes d'Angola, Guinea Bissau i Moçambic. Va ser, sobretot, el continent africà el que va patir el sofriment i la violència d'una guerra criminal, sense sentit i sense fi, per a la qual el règim no tenia solució i que, efectivament, va acabar posant fi a la dictadura salazarista.

25 d'abril: el principi d'una revolució
El cop del 25 d'abril obriria un període de mobilització sense precedents a Portugal, un país ofegat per una dictadura de gairebé mig segle. Contràriament a una opinió generalitzada a l'Estat espanyol, el 25 d'abril no és el final d'una revolució, sinó el seu principi. Els mesos següents, la revolució social s'escampa de nord a sud del país, mentre s'imposen diferents poders polítics, alguns d'origen militar, que es van radicalitzant a l'escalf de la pressió social i dels continus atacs de les forces més conservadores. El general António de Spínola, designat president de la República el mes d'abril, és obligat a dimitir el setembre d'aquell mateix 1974 i, el març de 1975, encapçala un pronunciamient dretà que fracassa. Aquest intent fallit dona un impuls a l'avenç de la revolució: s'institucionalitza l'MFA, es produeixen nacionalitzacions (banca, assegurances, transports, energia, sectors industrials de base) i s'aprova una reforma agrària.

Un moment clau del procés són les eleccions lliures de l'abril de 1975, que eren un compromís de l'MFA. La convocatòria significarà el sorgiment

d'una legitimitat democràtica que s'acabarà imposant a la revolució. Partit Socialista guanya les eleccions amb el 38% dels vots, i s'erigeix com l'únic partit de dimensió nacional. Darrere seu, apareixen el Partit Popular Democràtic (avui Partit Social Democràtic, PSD), amb el 26% dels sufragis, i el Partit Comunista Portuguès (PCP), amb el 12%.

Des de la seva posició de força – fonamentada en els vots –, el partit de Mário Soares s'enfronta obertament als sectors militars propers al PCP. El juliol de 1975, el PS abandona el govern i, el mes de setembre, cau el primer ministre, el general Vasco Gonçalves –molt pròxim al PCP– enmig d'una mobilització popular en què xoquen la classe obrera urbana (sobretot de la regió de Lisboa) i el proletariat agrícola del sud, per una banda, amb la base social de la reacció, amb el suport del PS i els partits de la dreta, benedicida per l'episcopat. Aquests últims sectors, defensors d'un sistema democràtic de tipus occidental, s'imposen a projectes polítics inspirats per les experiències soviètica i del Tercer Món, que, man-

cats de claredat i de capacitat d'agregar el seu ampli suport popular, no aconsegueixen afirmar-se.

La reacció

El pronunciament del 25 de novembre de 1975 culmina una escalada de tensió política i social –marcada per fortes mobilitzacions populars (amb el moviment sindical en primera línia) i l'aparició de l'organització autònoma dels soldats– i significa la fi de l'esquerra militar. El restabliment de la *normalitat* comença, així, al nucli de l'aparell repressiu, afectat per dinou mesos de *procés revolucionari en curs* (PREC).

Més endavant, l'abril de 1976, s'aprova una constitució profundament progressista, que declara "irreversibles" les conquestes econòmiques del procés revolucionari, mentre continua la construcció del nou règim. Aquell mateix mes, les eleccions legislatives tenen uns resultats semblants als de l'any anterior i, el juny de 1976, el general António Ramalho Eanes guanya els comicis presidencials, amb el suport dels grans partits, mentre que Otelo Saraiva de Carvalho (icona del 25 d'abril, que té el suport de l'extrema

El carrer Víctor Cordon de Lisboa vist des de les oficines de la policia política

- Eduardo Gageiro

esquerra, però no del PCP) obté gairebé el 18% dels vots i venç als districtes obrers del sud de Lisboa.

Els anys següents seran de forta inestabilitat política, amb eleccions freqüents i una successió de governs que comencen a desmuntar les anomenades *conquestes d'abril*. El 1987, el PSD d'Aníbal Cavaco Silva, de centredreta, obté la majoria absoluta i, dos anys després, en una reforma pactada amb el PS, la constitució és purgada d'un bon nombre d'articles revolucionaris.

L'intent fracassat d'un cop d'Estat per part del general Spínola, el març de 1975, provocarà un aprofundiment de la revolució: s'institucionalitza l'MFA, es produeixen nacionalitzacions i s'aprova una reforma agrària

Les conquestes revolucionàries

Dels esdeveniments de 1974-1975, en sorgeix una realitat econòmica i social nova. Les nacionalitzacions,

ja referides, col·loquen una part significativa de l'economia en mans de l'Estat, mentre que nombroses empreses privades (sovint abandonades pels seus amos) són ocupades i gestionades en règim d'autogestió, dirigides per Comissions de Treballadors sorgides l'abril de 1974. Als barris de les grans ciutats, apareix una xarxa de comissions veïnals (Comissions de Moradores), que s'encarrega de fer front a les enormes carències que pateixen les persones més desfavorides. A la regió del sud, es produeix l'última gran transformació de les estructures agrícoles ocorreguda a l'Europa occidental: al llarg de 1975, s'ocupen més d'un milió d'hectàrees i sorgeixen prop de 500 noves unitats col·lectives de producció. Aquestes conquestes seran els fronts de lluita dels anys següents.

A partir de l'elecció de municipis democràtics el desembre de 1976, el moviment veïnal pateix un fort retrocés. Els nous consistoris buiden de contingut el paper de les Comissions de Moradores, fins i tot cooptant molts dels seus quadres. I també

des de 1976, amb la formació del primer govern constitucional de Soares, exclusivament del PS, comença un atac directe a les ocupacions, amb accions contínues a les grans ciutats, l'agressió permanent a les cooperatives agrícoles a través de diferents mesures legals –i de moltes il·legalitats– i la devolució progressiva de les empreses ocupades a les seves propietàries capitalistes. Finalment, ja als anys 90, es produeix la privatització de l'important sector públic portuguès.

Els llegats d'abril

Què en queda, al cap de quaranta anys, del procés revolucionari, després d'una intervenció austericida salvatge? De les conquestes econòmiques pròpiament revolucionàries, ben poca cosa, en realitat, gairebé res. Tant la reforma agrària com les nacionalitzacions van ser destruïdes definitivament els anys 80 i 90, amb el discurs europeista habitual com a teló de fons. L'actual primer ministre, Pedro Passos Coelho (PSD), no té, de fet, gaire cosa per vendre.

Però és de justícia assenyalar que, a Portugal, fruit de la revolució, existeix una vinculació sentida entre la dimensió política i la dimensió social del règim democràtic. El govern nomenat després del 25 d'abril va ser el primer executiu que va legislar sobre aspectes fonamentals de l'Estat del benestar, com l'establiment del salari mínim, les pensions de vellesa o els primers elements d'una sanitat i una educació públiques que posteriorment serien desenvolupades, durant el PREC i les legislatures de govern del PS. A la constitució, encara hi perviu una visió dels drets fonamentals clarament progressista i àmplia –per exemple, s'hi recull la prohibició del *lock out*, així com els drets de les Comissions de Treballadors.

Tanmateix, totes aquestes conquestes es troben sota el foc de la troica, amb retallades brutals en salut, en el sistema educatiu i en les pensions. Tisorades que ronden el 30% i que han tingut una resposta massiva, però contradictòria –per discontinua–, per part de la societat portuguesa.

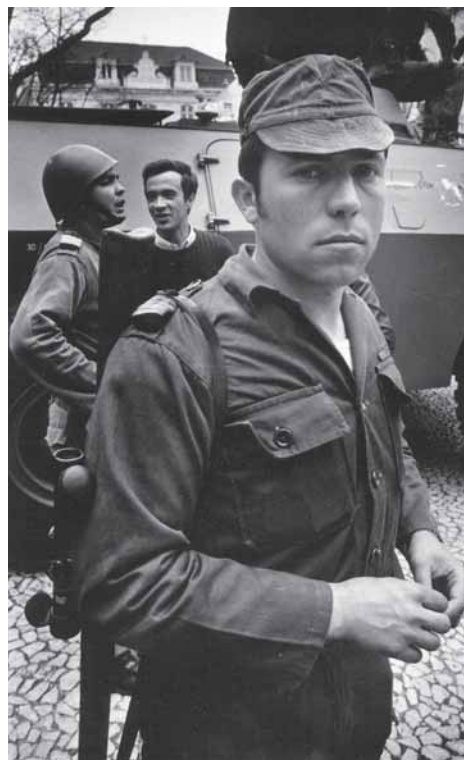
IL·LUSTRACIÓ:
Lourdes Lao

Empreses ocupades

Durant el 1975, els treballadors i les treballadores agrícoles ocupen més d'un milió d'hectàrees de terra a l'Alentejo (una dimensió equivalent a la de la terra col·lectivitzada durant la Guerra Civil espanyola), un procés de lluita iniciat mesos abans. El combat contra l'atur, amb la fixació de contingents obligatoris de treballadores a les propietats, porta a la mateixa dinàmica que es produeix a la indústria: acusació –real o no– de sabotatge, acció directa i ocupació. Abans de la publicació de la llei de reforma agrària, el juliol de 1975, ja hi ha prop de 200.000 Ha ocupades i, durant els mesos següents, les ocupacions es multipliquen davant la imminència de la fi del procés. Les propietats ocupades donaran feina fixa a més de 40.000 persones, cosa que significa un augment espectacular del treball al camp i la satisfacció d'una reivindicació històrica. Els anys següents, però, s'aprovarà una nova legislació limitadora, que farà augmentar les reserves de les propietàries i permetrà tot tipus de robatoris a les cooperatives. Les desocupacions seran molt violentes i les intervencions de la Guàrdia Nacional Republicana (GNR, força policial de caràcter militar) amb tanquetes i càrregues brutals deixen centenars de persones ferides. El 1979, dos treballadors són assassinats a trets per la GNR durant una desocupació a Montemor-o-Novo, a l'Alentejo.

La reforma agrària

De l'onada de vagues de la primavera de 1974, que va ser massiva i radical, en va néixer un moviment obrer poderós, que s'organitzava en comissions electes d'empresa (les Comissions de Treballadors). L'ocupació, la retenció de càrrecs directius o el *saneamento* (depuració) de persones connotades per la seva col·laboració amb la dictadura constitueixen formes de lluita que creen un poder obrer real. Els mesos següents, té lloc una onada d'ocupacions, davant l'amenaça de tancaments i acomiadaments, la fuga d'empresaris i enmig d'un clima d'acusacions de sabotatge econòmic (l'exemple de Xile està molt present). El punt àlgid de les ocupacions se situa als primers mesos de 1975. Moltes d'aquestes ocupacions obtenen cobertura legal gràcies a un decret que permet que l'Estat, en cas de sabotatge, nomeni les administracions d'empreses privades. En total, fins a finals de 1976, les empreses intervingudes seran més de 300. Entre les companyies ocupades, destaquen les grans constructores, la xarxa més gran de supermercats del país, els hotels o les grans firmes industrials. Aquestes empreses aniran sent retornades o es transformaran en cooperatives de producció (que passen de 18 a 830 entre 1974 i 1979), o bé acabaràn tancant. Igualment, hi haurà lluites emblemàtiques contra la devolució d'empreses, però també casos de retorns triomfals.

El cop del 25 d'abril va obrir un període de mobilització sense precedents a Portugal

Alfredo Cunha

Manuel Baixauli:

“La literatura ha de plantejar preguntes”

Aquesta conversa amb l'escriptor i pintor Manuel Baixauli (Sueca, 1963) és només la punta d'un iceberg. Com els personatges que transiten dins 'La cinquena planta' (Proa, 2014), la seva última novel·la. I com les històries que vertebraren els seus relats a 'Espiral' (Columna, 1998), a 'Verso' (Bromera, 2002) o a 'L'Home manuscrit' (Proa, 2007). A l'hora d'escriure, Baixauli construeix portes que condueixen les lectores a un món creatiu profundament personal i simbòlic. Arran de la publicació de 'La cinquena planta', Baixauli ha accedit a compartir amb nosaltres algunes claus del seu ofici d'escriptor que pinta i de pintor que escriu. Hem conegut com treballa un autor que, sense tenir una obra gaire extensa, ha rebut elogis tant del públic lector com de la crítica. Les seves novel·les, multipremiades, han estat un èxit de vendes sense passar pel sedàs del màrqueting.

Alba Gómez Gabriel
entrevista@directa.cat

Quins sentiments t'agradaria que llavoressin dins un lector o una lectora de *La cinquena planta*?

M'agradaria que el lector es deixara seduir. Que el llibre li plantejara preguntes interessants i que tinguera la sensació d'haver accedit a un lloc desconegut, com si li haguera obert la porta a una cinquena planta, a un espai no transitat. Per a mi, és molt important que el lector faci el seu propi llibre. Com es fa això? Deixant moltes coses enlaire perquè el lector les complete. Jo sempre tinc aquest respecte a la seua intel·ligència i li deixo espais perquè acabe de crear la pròpia història.

El fet que aquesta novel·la sigui com un esbós, que permeti una lectura en moltes direccions, és una clau de l'èxit?

Això hauria de ser la clau de l'èxit de qualsevol llibre, fins i tot d'un llibre d'assaig. Crec que la literatura ha de plantejar preguntes i no gaires respostes.

La cinquena planta parteix de la síndrome Guil·lain-Barré, una malaltia estranya que vas patir en primera persona. Tot i que la història transcendeix la malaltia, t'ha resultat difícil narrar una vivència tan traumàtica?

No, sempre barreja la vivència en les novel·les.

Però, en aquest cas, la vivència és extremadament crua i l'escriptura té un punt fins i tot terapèutic...

Sí, és veritat que, després de fer rehabilitació, em resultava traumàtic parlar de la malaltia que vaig patir, estava massa

humiliat pel meu propi cos i per l'àmbit hospitalari. Vaig estar quaranta-dos dies immòbil per culpa de la síndrome. Quan em vaig posar a escriure, vaig reviure aquell infern. Però les coses que et fan por o et resulten traumàtiques, si les mires als ulls, perden part de la virulència. Les coses, de prop, ja no fan por. De lluny, la imaginació no té límits.

La por neix, de fet, quan la imaginació no té límits...

Sí. I quan el cap comença a volar... *La cinquena planta* és això: si jo l'haguera vista en el sanatori, no haguera escrit un llibre.

Com presentaries a una futura lectora els personatges que apareixen en aquest sanatori, tan diferents i, alhora, tan semblants?

Tots són projeccions meues.

Són veus?

Sí. Els llibres que escric són una bogeria que em salven a mi de la bogeria. Són els meus jos que parlen.

A més de combinar veus, també mescles monòlegs, diàlegs, dibuixos, aforismes... Quin procés creatiu segueix per lligar-ho tot?

La meua manera de treballar és totalment intuïtiva. Vaig al meu estudi de pintor, un lloc molt tranquil, i em pose a escriure. És com si, de sobte, aparegueren els personatges i es posaren a interactuar i jo seleccionés part del que diuen. Entre en aquest món i visc una vida paral·lela, mental, que vaig transmetent al paper: escriure és com fer de mèdium. Després d'un fragment més narratiu, n'escric un de més dialogat. M'ho demana el cos, això del contrast.

“Tots els llibres que faig són un mateix llibre”

Sovint en parles, d'aquest contrast. Què vol dir escriure per contrast?

El contrast és en tota la vida. Sóc professor de pintura i sempre insistisc als alumnes en el contrast visual i plàstic. Quan munte una exposició, al costat d'un quadre gran i roig, m'agrada ficar-li un quadre petit i verd perquè contrasti. Pense que el contrast potencia mútuament. I, en literatura, passa el mateix. Com a lector, per exemple, després de llegir un llibre molt barroc i narratiu, he de llegir alguna cosa de Fuster, que és més assagístic i auster.

Si haguessis de buscar un fil entre la teva penúltima novel·la, *L'home manuscrit*, i la teva darrera novel·la, *La cinquena planta*, quin seria?

Jo crec que tots els llibres que faig són un mateix llibre. Hi ha dos tipus d'autors, segons Isaiah Berlin, la rabosa i l'eriçó. El primer sempre fa projeccions o variacions de la mateixa obra i el segon construeix cada llibre com una història diferent. Cap és superior a l'altre. Jo sóc dels primers: sempre escric el mateix món.

I el teu món està molt lligat als dietaris. Els dietaris entesos en sentit ampli, però que no deixen de ser autoreferencials...

Sí, fins ara, sí. Això no vol dir que, a partir d'ara, canvie.

ntes i no gaires respostes”

No vull repetir-me. És veritat que, quan parle de mi, parle de coses molt quotidianes que potser compartisc amb molíssima gent, coses que es poden veure, sentir i en què els lectors es poden identificar.

Però els personatges de les teves novel·les no són gaire comuns, són una mica com espectres, que contenen molta imaginació.

Sí, molta. Però, per a mi, a l'hora de contar una història, és tan important allò que passa materialment, a la superfície de la realitat, com allò que passa dins el meu cap. Jo sempre dic que tot el que es conta a les meues novel·les és veritat perquè ho he viscut dins el cap.

—
“Fes el que ix de dins i, si ix de dins, interessarà”

—
La teva interpretació de la realitat és un dels aspectes més interessants de la narrativa que fas. Tu apuntes que és real tot el que és creïble. Però no tothom classifica els gèneres així...

Jo pense que tot el que és versemblant és real.

I què és la literatura realista per a tu?

A mi, m'interessa la literatura que parla de la veritat més que de la realitat perquè la realitat, què és? L'arruga d'un pantaló, com deia Tàpies? O parlar de coses essencials de la vida, de sensacions que tenen les persones? Jo crec que és això darrer i que, depenent de la manera de narrar que un

tinga, hi haurà arruga del pantaló o no. A mi, m'interessa parlar de la quotidianitat i, a través d'aquesta, parlar de coses essencials, que ens afecten en la zona més profunda de la nostra ànima.

Per això la mort és un dels grans temes dels teus llibres?

Sí, però no només dels meus llibres, també de la història de la literatura i de la vida.

Seguint amb la idea de la mort, creus que qui llegeixi les teves novel·les o relats pot tenir una sensació de feredat?

De vegades, m'han dit que fins i tot senten por. Però jo no pense en el que vull transmetre, tot és molt intuïtiu i, a més, també hi ha molt d'humor i ironia. El mateix que passa amb les pel·lícules d'Alfred Hitchcock, que estan plenes d'humor.

Una subtrama de *La cinquena planta* mostra el periple de B –el teu alter ego– per publicar *L'home manuscrit*. Aquest joc de miralls recorda les dificultats que vas tenir com a escriptor per publicar la novel·la anterior. Què en penses, de la deriva comercial del món editorial?

Jo no estic en contra de cap tipus de literatura. Què fa que un llibre interesse? Que t'ho passes bé llegint-lo. És clar, tot dependrà del teu paladar, com en el vi. Si algú entén de vins –no és el meu cas–, no es pot empassar un Don Simon perquè el seu paladar no li ho permet. A mi, per exemple, la ciència ficció no m'atrau, però *Solaris*, de Stanislaw Lem,

m'agrada molt. I la novel·la policial no m'interessa gaire, però he llegit Hammett o Chandler i m'han agradat, també algun Simenon...

Però, creus que hi ha un filtre comercial que fa que les obres més arriscades, com la teva, tinguin més entrebancs per sortir a la llum?

Sí, el nivell d'exigència literària va baixant i, en canvi, compten més les xifres de vendes. Això és així i sobretot en època de crisi. L'ideal, per a mi, seria aconseguir el que va crear Hitchcock: una obra amb la qualitat i la capacitat de seduir molta gent.

Molts lectors i lectores coincideixen que això va passar amb *L'home manuscrit*...

Sí. Però això no es tria. Un fa el que té a dins. Quan escrius un llibre no pots pensar en el tema que tractaràs ni en com ho faràs. Fes el que ix de dins i, si ix de dins, interessarà. Si ets una persona complexa, el llibre eixirà complex; si ets una persona lleugera, eixirà lleuger.

I quins artistes t'han influenciat al llarg de la vida?

Les influències de veritat són molt profundes i estan en l'inconscient. Jo puc dir els autors que m'agrada llegir, això no vol dir que m'hagen influenciat. Potser m'han influenciat autors que considere roïns, com Céline. Però m'agrada molt el món de Borges: els autors que ell recomana, com Stevenson o Melville. També m'agraden Montaigne o Bernhard, que té un estil molt seductor i un sentit de l'humor molt càustic. *Si això és un home*, de Primo Levi, és un llibre d'aquells que marquen un abans i un després d'haver-lo llegit.

—
“Els llibres que escric són una bogeria que em salven de la bogeria”

—
Sovint, quan fas referència a la teva obra, destagues la importància de la reescriptura. Sembla que, per a tu, sigui gairebé més valuós que escriure. On és el límit de reescriure per no sobreesciure? Reescriuries, per exemple, *La cinquena planta*?

B: No crec! Qui sap d'ací vint anys... En tot cas, si la reescriguera, seria per fer-la més fluïda i senzilla. Això és el que vaig fer amb *Espiral*. El tema d'aturar la reescriptura... suposo que arriba un moment que et canses, que tens la sensació que ja n'hi ha prou. És el mateix que quan menges: pares quan et sembla que estàs saciat, tot i que sempre pots continuar menjant.

A *La cinquena planta*, narres l'odissea de B per trobar el títol de *L'home manuscrit*. També et va costar tant trobar el de *La cinquena planta*?

Em va costar molt. La primera vegada que vaig guardar l'arxiu a l'ordinador, el vaig anomenar *La cinquena planta* perquè és el tema sobre el qual parlava. Quan vaig tenir el llibre acabat, vaig fer llistes de títols i les vaig passar a alguns amics. Eren més brillants, però cap destacava. Per això, vaig acabar triant *La cinquena planta*, que era el títol més fidel. Sé que no és seductor, però els títols de la història de la literatura, en realitat, són molt normals i no cal pensar sempre en màrqueting.

Vestir sense esclavitzar

Des de mitjan anys 90, nombroses plataformes i organitzacions socials han denunciat l'explotació laboral i han fet front al silenci mediàtic que envolta el negoci de la confecció tèxtil sota la globalització. Malgrat els més de 25 anys de feina de xarxes consolidades com la Campanya Roba Neta internacional i de "compromisos" públics de les grans firmes internacionals -com a reacció a les denúncies interposades-, avui, continuem trobant les mateixes situacions que fa tres dècades. La primera reacció de molts consumidors i consumidores, quan s'assabenten de les condicions laborals que viuen les persones que confeccionen la seva seva roba, és demanar als moviments de defensa dels drets laborals una llista blanca de marques a les quals es pugui comprar. Malauradament, no existeixen solucions fàcils i comprar roba amb la garantia que no s'està contribuint a l'explotació dels obrers i les obreres passa per qüestionar la nostra manera de consumir.

Albert Sales i Campos
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.cat

L'esfondrament de l'edifici Rana Plaza, a Savar, Bangla Desh, el 24 d'abril de 2013, va ser un escàndol per al món de la moda i per a les grans firmes que dominen el mercat global de la confecció. El dia anterior del desastre, un grup d'obriers i obreres van alertar que havien aparegut noves esquerdes a un edifici de vuit plantes on hi havia cinc tallers de confecció. Però, com és habitual, les seves advertències no van ser escoltades. 1.138 persones mortes i més de 2.000 ferides que treballaven cosint roba per a l'exportació va ser el saldo del que algunes veus encara gosen anomenar accident.

Després de més d'una dècada de denúncies públiques per part de moviments internacionals de defensa dels drets laborals pel constant degoteig de morts als insegurs centres de treball de Bangla Desh, va caldre que es visqués l'espectacle dantesco del Rana Plaza per fer saltar la notícia als mitjans internacionals i perquè les firmes de moda sentissin certa pressió i haguessin de donar la cara. Almenys durant cinc dies, que va ser el temps que van durar les tasques de rescat i el període durant el qual la notícia es va mantenir als titulars de la jornada. Després, va tornar el silenci mediàtic. Cap referència a les manifestacions multitudinàries d'obriers i obreres a Dhaka i altres

ciutats del país, cap referència a les revoltes successives que s'han produït durant el darrer any i que han patit una repressió brutal per part de les forces policials, cap esment a la utilització de foc real contra manifestants per part de la policia l'estiu passat... I, per descomptat, cap seguiment als compromisos adoptats públicament per les empreses internacionals implicades. Només el diari britànic *The Guardian* ha mantingut l'interès en la tragèdia i ha acompanyat les denúncies dels moviments bengalís i internacionals.

Pocs dies després del desastre, el Ministeri de Treball de Bangla Desh, la patronal del país, els sindicats globals, la Campanya Roba Neta internacional (CRN) i algunes de les firmes que s'abastien a les fàbriques del Rana Plaza van signar el *Rana Plaza Arrangement*. Aquest acord constituïa el punt de partida per al Fons de Compensació i va establir la metodologia d'identificació de necessitats i de persones i organitzacions implicades en l'assistència a les víctimes.

Un any després, els sindicats globals IndustriALL i UNI i la Campanya Roba Neta internacional denuncien la falta d'implicació de les marques internacionals en el fons de compensació per a les víctimes (Donor Trust Fund; l'únic mecanisme de compensació reconegut per l'OIT). El fons necessitaria 40 milions de dòlars per pagar les famílies de les 1.138 víctimes mortals i

Acció de la campanya Roba Neta el desembre de 2006 a Manresa

les indemnitzacions i l'atenció mèdica requerida a conseqüència del desastre a les més de 2.000 persones supervivents. La majoria de les famílies afectades, juntament amb els seus éssers estimats, van perdre la seva única font d'ingressos. Per contra, les 29 empreses internacionals per qui treballaven els tallers sinistrats van acumular més de 22 mil milions de dòlars l'any passat. Amb un 0,2% dels seus beneficis nets, podrien completar el fons de compensació. No obstant això, les aportacions fetes (entre 500.000 i 1 milió de dòlars per empresa) no han permès arribar ni a la meitat del que es requereix. Les pressions internacionals també van propiciar la firma d'un acord per millorar la seguretat de les instal·lacions industrials a Bangla Desh, l'*Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh*. Tot i que les empreses occidentals van fer pública la seva adhesió a l'acord ben aviat, la situació als centres de producció no ha canviat en absolut durant el darrer any.

Tot i que l'economia solidària està molt més desenvolupada en altres àmbits, comencen a sorgir iniciatives vinculades a la producció de roba

El Rana Plaza ens recorda per què serveix la Responsabilitat Social Corporativa de les empreses transnacionals. Els mecanismes de responsabilitat social de les empreses no van servir per evitar el desastre, no han servit perquè es paguessin indemnitzacions i no serveixen per corregir la situació de les persones treballadores. La seva funció ha estat reduir l'impacte del cas

sobre la reputació corporativa i capejar el temporal fins que els *mass media* s'han oblidat dels milers de famílies afectades.

Hi ha una 'moda ètica'?

La creixent sensibilitat per l'impacte social i ambiental de la indústria de la moda ha fet que nasqués un corrent que, sota el nom de *moda ètica* o *moda sostenible*, pretén posar a disposició de les consumidores productes respectuosos amb el medi ambient i amb les persones implicades en la producció. Professionals del disseny que no volen entrar en la lògica de l'explotació han generat punts de trobada virtuals i físics per intentar trobar formes creatives d'arribar al públic sense les economies d'escala que caracteritzen els gegants de la moda convencional.

La tardor de 2013, va néixer l'Associació Moda Sostenible BCN, que té com a objectiu donar a conèixer la producció de moda sostenible o ètica que es fa al nostre país i posar en contacte les diferents iniciatives productives existents per trobar línies de col·laboració.

Una experiència col·laborativa és CoShop, una botiga on les dissenyadores que elaboren una producció sostenible i local uneixen esforços per oferir al públic una alternativa a les grans multinacionals.

L'economia social i solidària i la roba
En el marc de l'economia social i solidària, també podem trobar alternatives al consum convencional que ens ofereixen les grans marques de roba. L'economia solidària és el moviment que emmarca els milers d'experiències d'economia alternativa al funcionament capitalista que es porten a terme arreu del món i que posen les persones

Un taller de confecció a Dhaka
-
Clean Clothes Campaign

i les seves necessitats per davant dels beneficis monetaris. Són experiències que s'organitzen en formats molt diversos: cooperatives, associacions, empreses recuperades, tallers autogestionats, comunitats de treball, experiències de comerç just...

Tot i que l'economia solidària està molt més desenvolupada en altres àmbits, comencen a sorgir iniciatives vinculades a la producció de roba. A la ciutat de Terrassa, Teixidors produeix roba de llit i de llar i complements (fulards, bufandes, xals...) fabricada amb telers tradicionals i amb llana merino totalment traçable. Es tracta d'una cooperativa que treballa per aconseguir la independència econòmica i la integració social de persones amb dificultats d'aprenentatge.

L'Associació Obrador Xisqueta produeix i comercialitza indumentària, roba de llar, complements i accessoris de llana procedent d'ovelles de l'Alt Pirineu de la raça Xisqueta. Els productes són de producció totalment local i ecològica.

Reutilitzar i reciclar

Quan una peça ja no ens serveix (perquè ens ha quedat petita, no la farem servir més...), cal valorar si pot ser d'utilitat a algú altre. Podem ampliar les possibilitats del nostre entorn familiar o d'amistats acudint o organitzant mercats d'intercanvi, espais on es poden canviar estris o peces de roba que no s'utilitzen (i estan en bon estat) per d'altres que ens puguin ser útils.

Hi ha altres maneres d'allargar la vida de les peces de roba. Les botigues i les empreses que es dediquen a recollir roba de segona mà s'encarreguen de revisar les peces per tornar-les a posar a la venda. En molts casos, les perso-

nes que posen a punt les peces de roba per tornar-les a comercialitzar formen part de projectes d'inserció sociolaboral. Un exemple és el programa Roba Amiga, un projecte d'inserció laboral mitjançant la reutilització de roba en bon estat a Catalunya. Es tracta d'una iniciativa promoguda per diverses entitats d'interès social. A títol personal, pots depositar la roba que no fas servir als contenidors taronges repartits per tot el territori i comprar la roba que necessites a les seves botigues.

Si formes part d'un col·lectiu o d'una associació que disposa d'espai per emmagatzemar i mostrar roba, també pots posar en marxa una *botiga gratis*,

una modalitat d'intercanvi tan senzilla com proporcionar un lloc on portar la roba que no vols i que està en bon estat i endur-te la que necessites. Al Centre Social de Can Masdeu hi ha una de les botigues gratis més antigues del país.

També existeixen iniciatives i dissenyadores com Del Través o Clara Mallart que reciclen la roba usada per convertir les peces en nous productes, fet que redueix la generació de residus i crea valor afegit a partir del disseny i la creativitat.

La imprescindible lluita política

L'acte de consum no ens pot allunyar de l'origen del problema. L'enorme presència de les situacions d'explo-

tació laboral a la indústria de la confecció (igual que a molts altres sectors com la transformació agroindustrial o el muntatge d'aparells electrònics) és fruit d'unes relacions de poder desiguals i d'un sistema de producció i de consum insostenible. Al centre d'aquest sistema, les grans empreses transnacionals han esdevingut els agents que fixen les normes més beneficioses per als seus interessos.

Les polítiques neoliberals han imposat una ferotge competència entre mercats laborals i atraure la inversió s'ha convertit en l'objectiu central de les elits governants. Les últimes onades de deslocalització de la indústria de la confecció han situat la producció a països altament endutats i amb gran influència de les institucions financeres internacionals. Donar suport a les lluites de les treballadores i els treballadors que s'enfronten a situacions flagrants d'explotació és una manera de fer front al poder de les empreses transnacionals i a l'argumentari que identifica inversió estrangera amb desenvolupament.

La Campanya Roba Neta és una iniciativa que busca unir els esforços d'ONG, sindicats, organitzacions feministes i organitzacions de persones consumidores per millorar les condicions de vida i de treball de les persones que intervenen en les cadenes de subministrament de la indústria global de la confecció. Hi ha campanyes Roba Neta a catorze països europeus i, a cadascun d'ells, una plataforma d'organitzacions que la impulsa.

Les grans empreses transnacionals han esdevingut els agents que fixen les normes més beneficioses per als seus interessos

La CRN va néixer el 1989 als Països Baixos. Avui, la xarxa de la campanya dóna suport a les lluites de col·lectius de treballadores que pateixen repressió, pressions, acomiadaments i abusos de tot tipus pel fet d'organitzar-se. El deteriorament de la capacitat de negociació de la classe treballadora és global i, des de la CRN, donant suport a les lluites concretes, s'intenten aconseguir èxits puntuals que creïn lazos entre activistes i lluitadores de tots dos extrems de la cadena de producció. L'objectiu és fer efectiva la solidaritat internacional per intentar garantir que els treballadors i les treballadores que s'organitzen per defensar els seus drets no siguin represaliades. Cada victòria d'aquestes obreres és font d'inspiració per a col·lectius i sindicats que lluiten contra l'explotació dia rere dia.

Edifici de tallers tèxtils de Dhaka
-
Clean Clothes Campaign

Jo ho faria?

FOTOGRAFIA: Carlos Castro

Vuit dones, en fila, esperant davant l'entrada d'un edifici. Dones *protegides* pel seu xador negre, aquest símbol d'identitat de moltes dones musulmanes. Un xador que els permet mostrar la cara—cosa que no passaria si fos un burca—i les mans. Un xador que les uniformitza, les fa difícilment identificables.

I dues que han decidit endolcir aquest símbol d'identitat. I ho han volgut fer vestint un hijab i posant una mica de color a la seva—també protectora—vestimenta. És més, fins i tot ens deixen veure part dels seus peuetes, perquè el hijab no arriba fins a terra. I, per aquest toc colorit, almenys a mi, em semblen més pròximes culturalment. Però les vuit dones d'abans i les altres dues habiten al mateix país, on no se senten estranyes—malgrat les petites diferències de vestimenta—ni diferents.

Però, aquí, al nostre occidental país, sempre que observo dones musulmanes vestides amb xador o hijab em

pregunto el perquè de la seva obstinació. Perquè no tot pot ser inculcació de l'islam i imposició de la cultura patriarcal—que, òbviament, també existeix a les societats àrabs. Per a una gran quantitat de dones àrabs musulmanes, també poden i han d'existir altres motivacions i conviccions. I llavors m'interrogo sobre quina dosi hi deu haver de rebel·lia contra la uniformitat pretesa pel colonialisme cultural d'Occident, de desig de romandre fidels a la seva identitat d'origen. Perquè, tot i que se saben—són i se senten—insòlites, qüestionades i—per què negar-ho—fins i tot menyspreades per un sector de la nostra gent, elles insisteixen, amb valentia, coratge i dignitat, a mantenir aquest tret de la seva identitat. Jo em pregunto si, de viure en un país majoritàriament musulmà, seria capaç de mantenir els meus *hàbits* culturals sense sentir-me extravagant. Millor que no em respongui.

M. Gabriela Serra

RODA EL MÓN

14-15

Les bones relacions entre Rússia i la Xina revifren el temor transatlàntic a la consolidació d'un eix Pequín-Moscou

16

Els cinc nois d'Hares, paradigma de la repressió indiscriminada de l'exèrcit israelià contra les menors palestines

MÈXIC // LA CAMPANYA DELS ACTIVISTES DIGITALS ACONSEGUEIX FRENAR, DE MOMENT, EL PROJECTE DE LLEI DE TELECOMUNICACIONS IMPULSADA PEL GOVERN DEL PRI

Internet contra Enrique Peña Nieto

Fran Richart
Ciutat de Mèxic (Mèxic)
@maskoni2

A mesura que les reformes neoliberals del president priista de Mèxic Enrique Peña Nieto van prenent forma en els camps energètic i educatiu, l'ombra del control social i les lleis fetes a mida pels moviments socials augmenta. És el cas dels actuals projectes de lleis sobre telecomunicacions, que suposen una violació dels drets constitucionals i internacionals en l'accés a la informació i la transmissió de continguts. La resposta ràpida activada per la societat mexicana aquests dies ha aconseguit posar a discussió els articles més polèmics i posposar el debat sobre la llei fins el mes de juny.

Durant l'última setmana, #EpnVsInternet (un acrònim del lema Enrique Peña Nieto contra Internet) i altres *hashtags* que exposen els punts més durs i restrictius d'aquest paquet de lleis han inundat les xarxes socials mexicanes i s'han convertit en *trending topic* mundial. Si s'aprova el paquet, per exemple, el govern podria geolocalitzar qualsevol persona sense necessitat d'una ordre judicial, fet que obligaria les empreses proveïdores de telefonia a proporcionar informació a la Policia Federal o a la marina. Al més pur estil orwellià, la llei també contempla que les companyies telefòniques emmagatzemin, durant un any, totes les dades -trucades, missatges, fotos- de les línies que tinguin operatives.

'SOPA' MEXICANA

Aquest espionatge legalitzat ha generat controvèrsia, no només pel control estatal, sinó també per la infiltració de narcotraficants als cossos policials i pel perill que suposaria obtenir dades personals amb facilitat. Amb aquest punt, Mèxic s'afegiria a la doctrina actual de molts

governos, com el dels Estats Units, que veuen un potencial delictiu en la seva ciutadania.

Però la jugada del PRI, amb el suport d'una part del Partit d'Acció Nacional, no només contempla controlar els canals, sinó també els continguts. Un dels punts proposa el bloqueig dels continguts que denunciïn les usuàries o que ordeni l'autoritat. Sense cap mena de garanties processals, el govern podria aplicar la censura prèvia o limitar la difusió de continguts. També en situació crítica, el govern es reserva el dret d'inhibir el senyal telefònic allà on es pertorbi la seguretat pública.

El projecte de llei preveu poder inhibir el senyal telefònic allà on es pertorbi la seguretat pública

Per molta gent, aquesta llei s'inspira en la SOPA nord-americana, una llei de propietat intel·lectual que va generar una repulsa mundial i es va blocar el 2012 i que té l'objectiu de vigilar la dissidència i no pas d'acabar amb la pirateria musical. "En lloc de garantir l'accés a la xarxa a més persones, s'estan donant facultats a les autoritats per cancel·lar el dret a la llibertat d'expressió i informació. És el repte regressiu i autoritari més gran des que existeix Internet al nostre país", diu Jesús Robles Maloof membre del grup d'activistes digitals pels drets humans ContingenteMX.

HT CONTRA EL PODER

A Mèxic, actualment, hi ha més de 23 milions de *smartphones*. La importància de xarxes com Twitter o Facebook ha arribat a extrems de supervivència a poblacions tocades per la violència derivada del narcotràfic. Davant el buit

informatiu de les autoritats, la població mexicana informa de tirotejos, segrestos o moviments sospitosos fent tuits, a través de *hashtags* com #VerFollow (a Veracruz) o #MtyFollow (a Monterrey). Aquesta pràctica fins i tot ha costat la vida a diverses usuàries de Twitter, que han mort a mans dels càrtels del

El govern pretén aplicar la censura prèvia o limitar la difusió de continguts sense garanties processals

narcotràfic. Però el *hashtag* també ha esdevingut un element fonamental per vertebrar la lluita dels últims moviments socials que han sorgit al país. El més famós de tots, els 132, va comen-

Mobilització contra la llei de Telecomunicacions el 21 d'abril de 2014 / PABLO RAMOS GARCIA

çar amb un vídeo viral pel canal YouTube. 131 estudiants de la Universitat Iberoamericana reivindicaven el boicot a la conferència electoral que havia de fer el llavors candidat a la presidència, Enrique Peña Nieto, a la seva facultat. A partir d'aquell moment, la solidaritat col·lectiva es va identificar amb #YoSoy132.

Amb 470 mil mencions i un abast de 58 milions de persones, en dos dies, el *hashtag* #EpnVsInternet va esdevenir un clam ensordidor i va aconseguir una atenció internacional que va fer recular i va posar a debat públic els punts més polèmics d'unes lleis considerades, irònicament i burocràticament, "secundàries". Tot això passava la setmana que feia dos anys de l'assassinat de la periodista Regina Martínez a Veracruz, un dels deu llocs del món on és més perillós informar. ◀

EURÀSIA // L'ESTAT DE LES RELACIONS ENTRE RÚSSIA I LA XINA

Cada cop més a prop (però encara lluny)

Angel Ferrero
Berlín

@angelferrero

A l'2012 s'estrenà *Red Dawn*, un remake de la pel·lícula homònima de John Milius, de l'any 1984, on una coalició formada per la Unió Soviètica, Cuba i Nicaragua envaïa els EUA. Desapareguda l'URSS, els guionistes de la nova versió van concloure, ben lògicament, que l'única potència capaç d'envair els EUA era la Xina *roja* amb l'ajuda militar de Rússia. El guió, però, es filtrà a la xarxa i la premsa xinesa reaccionà amb dures crítiques. Per evitar perdre els enormes ingressos de taquilla de la Xina, la productora, Metro Goldwyn Mayer (MGM), canvià l'argument a una inversemblant invasió nord-coreana (mantenint, això sí, l'ajuda russa). Com que la pel·lícula ja estava filmada, es van doblar els diàlegs i es van canviar els símbols xinesos per emblemes nord-coreans. L'absurditat del plantejament -com pot ser que un país de 24 milions d'habitants i tecnològicament inferior com Corea del Nord conquereixi una superpotència de 313 milions d'habitants com els EUA? Amb quin objectiu?- i una direcció, un muntatge i unes interpretacions manifestament dolentes van convertir la pel·lícula en un dels fiascos d'aquell any, però la idea de fons és completament vigent, a saber: el temor transatlàntic a un eix Pequín-Moscou. L'exassessor del president dels EUA Jimmy Carter, Zbigniew Brzezinski, escrivia -ja el 1997- que l'escenari més perillós per a l'hegemonia nord-americana "seria una gran coali-

ció de la Xina i Rússia -i potser l'Iran-, una coalició *antihegemònica*, unida no per motius ideològics, sinó per greuges complementaris. Amb reminiscència, en escala i abast, a l'aeshores bloc sinosoviètic". Però, en aquesta ocasió, "possiblement, la Xina lideraria el bloc i Rússia hi aniria al darrere", sostenia Brzezinski. D'uns anys ençà, la premsa occidental en va plena, d'aquest temor, especialment arran del veto de totes dues potències, al Consell de Seguretat de l'ONU, a una intervenció militar a Síria o el suport xinès a Rússia durant les primeres setmanes de la crisi ucraïnesa. Els dracs vermells traïen foc pels queixals i els óssos bruns posant l'urpa a Europa occidental tornen a ser portada.

Es calcula que el comerç entre la Xina i Rússia mou uns 90.000 milions de dòlars anualment

"Les relacions russoxineses", ha escrit el politòleg rus Serguéi Karagànov al *The Moscow Times*, "han aconseguit un grau de calidesa sense precedents. La Xina està fent tot el possible per placar les preocupacions de Rússia. De les antigues disputes frontereres, ja no se'n parla i el volum comercial entre ambdós països creix ràpidament". Es calcula que el comerç entre la Xina i Rússia mou uns 90.000 milions de dòlars anualment i s'espera que aviat superi els 100.000 milions. La primera visita oficial del president de la República Popular de la Xina, Xi Jinping, va ser justament a Moscou i va coincidir amb la notícia que el país

s'havia convertit en el principal importador de petroli de Rússia. Aquesta relació comercial podria ser mútuament beneficiosa: per una banda, ajudaria el govern rus a modernitzar i millorar les tècniques d'extracció als jaciments de Sibèria oriental i, per l'altra, permetria mantenir el ritme de producció de la indústria xinesa. Ambdós països ja han posat en marxa el projecte per construir un gasoducte valorat en 46.000 milions de dòlars, Power of Siberia, per transportar el gas natural procedent dels camps de Xaiandinskoye (a Yacútia) i Kovyktinskoye (a Irkutsk) fins a una planta gasificadora a Vladivostok, des d'on s'enviarà a la Xina i el Japó. El 13 d'abril, el diari *The Moscow Times* recollia l'anunci d'unes inversions del Banc

Els presidents Vladimir Putin i Xi Jinping en una trobada de l'Organització de Cooperació de Xangai l'any 2012 / ED JONES

de Desenvolupament xinès a Rússia per valor de 5.000 milions de dòlars. Rússia, per la seva banda, està modernitzant els ferrocarrils transsiberià i Baikal-Amur, amb un cost de 18.000 milions de dòlars, i té pensat construir una xarxa d'estacions de gas líquid (LNG) amb base central a l'illa de Sakhalín per subministrar els mercats asiàtics per mar.

QUINS OBSTACLES QUEDEN?

Els obstacles que s'han superat per consolidar aquest eix són, fonamentalment, històrics i culturals. El més conegut per al públic occidental és, sens dubte, la ruptura sinosoviètica de 1969, que va degenerar en un conflicte armat mai declarat i que es creu que es va cobrar la vida

eco festes
solucions ecològiques per a les teves festes !!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

d'almenys 800 soldats xinesos i 59 de soviètics. Durant segles, els imperis rus i xinès, com tots els imperis continus, van compartir unes fronteres poc definides i molt disputades, sovint militars, com en el cas de la batalla pel control del riu Amur el 1900. Només l'any 2004, Pequín i Moscou van aconseguir segellar un acord -ratificat l'any següent per l'Assemblea Popular xinesa i la Duma russa- i posar fi a segles de disputes fronteres entre ambdós països. Fins i tot l'actual ministre de Defensa, Serguéi Xoigú, va proposar, el 2012, quan encara era governador de la regió de Moscou, traslladar la capital administrativa de Rússia de Moscou a Novosibirsk, per la seva proximitat amb Àsia, una aposta clara per dinamit-

zar les relacions. Més recentment, el viceprimer ministre rus, Dimitri Rogozin, en unes declaracions fetes a la població de Txeliàbinsk durant una trobada, el 14 d'abril, amb professorat i estudiantat recollides per *The Siberian Times*, va afirmar: "Les nostres perspectives no són a Occident, sinó a Orient". A Orient, va afegir Rogozin, "Rússia fa frontera amb el Japó i la Xina, l'Índia és molt a prop i també les dues Corees i tot el sud-est asiàtic. Tot el futur del segle XXI es troba allà, a Orient, i no pas a Occident, confinat a la petita Unió Europea (UE)".

Malgrat tot, a la pregunta de quin és el perill més gran per als interessos de Rússia i els seus territoris orientals, les habitants de Vladivostok -que el 2012

va ser seu de la cimera de Cooperació Econòmica de l'Àsia-Pacífic (APEC)- van respondre, l'any passat: "La mala política de Moscou" (47%), "la força militar de la Xina" (37%) i "l'imperialisme dels EUA" (36%). A l'extrem orient Rus, persisteix el temor -basat en un prejudici xenòfob evident- que la forta pressió demogràfica xinesa acabi "vessant" cap al país veí, posseïdor de grans extensions d'espai sense habitar, i causi una onada migratòria, que "faria fora" i "dissoldria" -per la via dels matrimonis interètnics- la població russa ètnica autòctona.

Tot i la millora de les relacions, Moscou i Pequín també són competidors als mercats internacionals en sectors com el de la defensa i la tecnologia, especialment als mercats emergents com el llatinoamericà. Així ho argumenten autors com l'economista Vladislav Inozemtsev, que dedica un article a les relacions sinorusses a l'edició alemanya de *Le Monde Diplomatique*, en especial a la relació comercial basada en l'intercanvi d'hidrocarburs i altres matèries primeres per productes manufacturats. Inozemtsev afirma que Rússia corre el risc de desindustrialitzar-se al mateix moment que busca modernitzar el seu teixit industrial, fet que generaria, per extensió, una dependència comercial de la Xina. Per aquest motiu, Rússia busca diversificar la venda d'hidrocarburs a tot el sud-est asiàtic, també cap al Japó i Corea del Sud, dos països industrials no menys necessitats d'energia. Fruit d'aquestes relacions, per exemple, cap dels països mencionats no ha donat suport a les sancions econòmiques contra Rússia arran de l'annexió de Crimea. La Xina, per la seva banda, tampoc no està interessada a fomentar un competidor invertint molt en la indústria russa, ni a situar-se en una relació de dependència energètica envers Moscou.

DESCONFIANÇA O 'REALPOLITIK'?

Un dels altres obstacles a l'eix Pequín-Moscou és l'increment de la influència xinesa a les antigues repúbliques soviètiques de l'Àsia Central, especialment al Tadjikistan. El govern xinès manté bones relacions amb el govern del president tadjik Emomali Rahmon i diverses empreses semiestatals xineses han adquirit terreny rural per cultivar-hi productes destinats a alimentar la seva població, un maldecap constant per a Pequín. En efecte, la inver-

sió de papers apuntada per Brzezinski, amb una Xina molt més forta que Rússia en gairebé tots els aspectes, seria un dels altres gripaus que s'hauria d'empassar un país que, precisament ara, busca afirmar-se internacionalment i que, a casa, empra una ideologia impregnada de tons nacionalistes.

Molts dels falcons de la Casa Blanca i del Pentàgon creuen, fent un discurs replet de metàfores espacials, que "empenyent" Rússia cap a Orient s'aconseguirà reduir-la "a la irrellevància" i "contenir-la" entre dos rivals econòmicament forts com són la UE i la mateixa Xina. Aquesta estratègia geopolítica obvia, en primer lloc, els problemes socioeconòmics interns de la UE i la Xina i, en segon lloc, l'allunyament de Pequín dels EUA causat pel canvi d'estratègia de Washington i el seu focus en l'anomenat "pivot Àsia-Pacífic", destinat a "contenir" les ambicions xineses. En un món multipolar, els equilibris no són tan senzills de mantenir i, de tants cops de volant com ha donat aquestos últims anys, l'estratègia nord-americana pot badar i obrir espais a altres agents internacionals, en solitari o en una nova constel·lació d'aliances.

La Xina i Rússia ja han posat en marxa el projecte per construir un gasoducte valorat en 46.000 milions de dòlars

Les esferes d'influència i la desconfiança mútua per motius històrics i culturals poden quedar aparcaades per motius de *realpolitik* i, d'èxercita en va plena. Durant els anys previs a la Primera Guerra Mundial, Alemanya es va negar sistemàticament a creure que França i el Regne Unit entrarien en una aliança, malgrat totes les proves que indicaven el contrari. Per a la diplomàcia alemanya, la col·laboració política i militar de dos països històricament enfrontats no estava destinada a durar i, en conseqüència, no suposava una amenaça militar cap a l'Imperi alemany. Aquesta interpretació errònia va contribuir que tots dos països fessin encara més forts els seus vincles. Si França i el Regne Unit ho van aconseguir, per què no podrien fer-ho la Xina i Rússia? ◀

DIVA HOGAR
REPARACIONS 24H
MANTENIMENT I REFORMES
Barcelona
93.346.86.01
Tarragona-Reus-Costa
977.207.982
www.clubdivahogar.com

ger ENTITAT
CULTURAL I
ESPORTIVA
C/ del Pi 25, Ribes (Garraf), Països Catalans
08010. Tlf: 93 896 12 00. ger@mesvilaweb.com
...aquest estiu posem la directa amb la nova web
www.entitatger.cat

RADIO PICA
www.radiopica.net

tinta sonria
IL·LUSTRACIÓ | SAMARRETES | COMERÇ JUST

www.tintasonria.com
info@tintasonria.com
TELÈFON 65530158

ORIENT MITJÀ // MÉS DE 8.000 MENORS PALESTINES HAN ESTAT DETINGUDES PER L'EXÈRCIT ISRAELIÀ DES DE L'ANY 2000

Els cinc d'Hares

Joana Saladrígues
Hares (Territoris Palestins Ocupats)
@La_Directa

El darrer 15 de març va fer un any de la detenció de cinc nois palestins al poble d'Hares, al nord de Cisjordània. Actualment, es troben detinguts a una presó israeliana, acusats de temptativa d'homicidi amb més de vint càrrecs i, segons informa el seu advocat Habib Labib, l'acusació demana entre 20 i 25 anys de presó.

La història comença un any abans, el 14 de març de 2013, quan el cotxe que conduïa Adva Biton va col·lidir amb la part posterior d'un camió, prop d'Hares. Una de les seves tres filles va resultar greument ferida. Biton es dirigia cap a la colònia il·legal de Yakir. En la seva declaració a la policia actual, la dona sosté que el sinistre es va produir perquè un grup de joves palestins havien llançat pedres contra el seu cotxe, contràriament al que havia afirmat just després de l'accident. Per la seva banda, el conductor del camió, que hores després del sinistre havia declarat que s'havia aturat a causa d'una punxada de roda, va canviar la seva declaració i va assegurar que havia vist pedres a la carretera. No hi ha cap testimoni dels fets.

Durant els dies posteriors a l'accident, l'exèrcit israelià va entrar a Hares i alguns

pobles veïns i va detenir dinou joves d'entre setze i disset anys. Uns dies després, Israel va deixar anar la majoria dels joves, després de ser sotmesos a durs interrogatoris -durant els quals, denunciaven, van ser sotmesos a tortura-, d'estar reclousos en cel·les d'aïllament i que se'ls negués fins i tot la presència d'una advocada. Cinc d'ells, però, no van ser alliberats i, actualment, es troben reclousos a la presó israeliana per adults de Megiddo. Són els joves coneguts com *els cinc nois d'Hares*.

Ali Shamlawi, Mohammed Kleib, Mohammed Suleiman, Ammar Souf i Tammer Souf, tots ells de disset anys, encara avui, esperen judici, tot i que aproximadament cada sis setmanes se celebra una nova vista del judici a la cort militar de Salem.

RELATS DE LES FAMÍLIES

Yasser, el pare d'Ali Shamlawi, explica que, la nit que van detenir el noi, més de vint soldats van irrompre a casa seva i van tancar tota la família a una habitació mentre parlaven amb el seu fill. A l'hora de marxar, el diuen agafat de l'espatlla, li feien mal. Yasser va demanar als soldats que anessin amb compte, ja que Ali tenia una lesió a l'esquena, però no el van escoltar.

Niemeh, la mare d'Ali, relata els interrogatoris posteriors a la detenció: als cinc nois, que llavors tenien setze anys, se'ls va negar la presència d'un advocat

en tot moment i van ser torturats físicament i psicològicament de manera sistemàtica per intentar forçar una confessió i aconseguir que la signessin. Van ser tancats en cel·les d'aïllament, no els deixaven dormir i els amenaçaven que, si no signaven, els seus pares i els seus germans podrien ser detinguts. Els mentien assegurant-los que els seus companys havien confessat.

Els nois, que llavors tenien setze anys, van ser torturats físicament i psicològicament de manera sistemàtica

Els pares d'Ali parlen de les visites a la presó: sovint, es permeten cada dues setmanes i només ells tenen permís per anar-hi. Han de sortir d'Hares a les 6:30 del matí i, després del llarg trajecte i de les llargues esperes al control militar, arriben a la presó al voltant de les 11 del matí. De nou, hi han de fer cues molt llargues per entrar. Quan per fi poden trobar-se amb el seu fill, ho fan a través d'un doble vidre de seguretat i només poden parlar mitjançant un telèfon que funciona precàriament. La visita dura prop de 45 minuts. Després reprenen el camí de tornada i, normalment, arriben a Hares als volts de les 5 de la tarda.

Yasser Shamlawi, pare d'un dels joves empresonats, a l'escola del seu fill davant d'un dibuix de Carlos Latuf / IWPS

Els pares mostren la seva preocupació, també, perquè els joves estan perdent els estudis i, a la presó, només reben classes de matemàtiques i llengua una hora a la setmana. Quan les famílies han intentat portar llibres als seus fills, sovint, s'han trobat amb una negativa.

Pel que fa al procés judicial, denuncien que està ple d'irregularitats. Els judicis són en hebreu i un soldat no especialitzat en interpretació fa unes traduccions esbiaixades que no permeten entendre el procés. Fins i tot l'advocat, sovint, té problemes per seguir el judici. "La primera versió donada per la policia no recollia cap evidència que s'haguessin llançat pedres. Dos dies després, però, s'havien vist rocs a la carretera", explica Niemeh.

CAMPANYA DE SUPORT

Diverses organitzacions, com International Women's Peace Service (IWPS), han coordinat diferents accions per donar suport als nois d'Hares i a les seves famílies. Han elaborat un bloc escrit en diferents idiomes per difondre el cas i han engegat una campanya econòmica per cobrir les despeses legals de les famílies, així com recollides de signatures, peticions a diferents ambaixades, accions de suport a diferents ciutats, accions a Twitter, etc.

Tot i això, la legislació militar israeliana que opera als Territoris Palestins Ocupats continua vulnerant la legislació internacional i la Declaració Universal dels Drets Humans de manera sistemàtica i amb total impunitat, davant la comunitat internacional. Segons dades del mes de març, hi ha 5.224 presoneres polítiques reclouses a les presons israelianes. El cas dels nois d'Hares, doncs, no és un cas aïllat i són moltes les campanyes i les accions de suport als presos i les preses dutes a terme per diferents organitzacions palestines. ◀

230 menors a la presó

Avui dia, fins a 230 persones menors d'edat es troben detingudes a les presons israelianes, 36 de les quals tenen entre dotze i quinze anys, denuncia l'organització Defence for Children International Palestine (DCI). En general, estan acusades d'haver llançat pedres, acte que, segons la llei militar israeliana, pot ser penat amb fins a vint anys de presó. L'organització de suport a les preses palestines Adammer assegura que, des de l'any 2000, més de 8.000 menors han estat detingudes per l'exèrcit israelià. Totes elles són jutjades per tribunals militars, fet que viola els acords de Ginebra, ja que Israel considera els setze anys com la majoria d'edat en lloc dels divuit que recull la legislació internacional.

/ NÚRIA FRAGO

EXPRESSIONS

Wikiars: joves creadores i coneixement lliure

La iniciativa forma les estudiants i involucra les escoles d'art i disseny per millorar els continguts culturals a la Wikipedia.

Judit Montenegro

@La Directa

L'estudiantat d'art i disseny té l'oportunitat de participar en un projecte per "contribuir a fer que el coneixement humà sigui lliure i accessible per a qualsevol persona". Aquest un dels principals objectius que la Wikipedia atribueix al seu projecte germà: Wikiars.

Acrònim de Wikimedia, art i escoles, es tracta d'una iniciativa que neix a Catalunya el 2011, quan un grup d'estudiants de la Llotja va fer les seves pràctiques professionals a Amical Wikimedia. El seu propòsit és involucrar les escoles d'art i disseny en els treballs i els objectius del moviment Wikimedia, el fenomen dels projectes de creació de contingut educatiu basats en la plataforma wiki, com el projecte Wikipedia, Wikibooks o Wikisource, entre altres.

Wikiars pretén ser útil en l'aprenentatge de les estudiants i, a més, proveeix la Wikipedia d'imatges i contingut

David Gómez Fontanills, un dels impulsors de Wikiars, en una conferència a Hong Kong, apuntava que la iniciativa era una intersecció entre el projecte GLAM wiki -un grup dedicat a millorar la cobertura dels temes relacionats amb el sector de la cultura a Wikipedia- i el projecte EDU wiki, a través del qual el professorat d'arreu del món assigna treballs de classe al seu alumnat per contribuir a la Wikipedia.

D'aquesta manera, Wikiars s'implica en els projectes Wikimedia aportant-hi un contingut en especial: infografies didàctiques, retrats, imatges, gràfics i altres continguts multimèdia elaborats per estudiants que complementen els textos de la Wikipedia o serveixen com a imatges dels continguts infantils de Wikibooks.

CULTURA LLIURE

La geografia, la biologia o la història són alguns dels camps tractats per les alumnes a les seves obres d'art. Reconstruccions de mamífers vius o extingits, elaborades per estudiants de la Llotja de Barcelona; contes infantils per fer comprensible el fenomen dels cristalls gegants de la mina de Naica (Mèxic), fets per dues estudiants de l'escola d'Art i Disseny Rubí, Carolina Gutiérrez i Laia

Sabán; o recreacions de l'aspecte de personalitats històriques de les quals no hi ha imatges accessibles, com la d'Antoni Villaruel, elaborada per Naara Riveiro, estudiant de l'escola d'art Serra i Abella de l'Hospitalet, a partir de la biografia i les imatges d'arxiu d'aquest militar.

Amb aquestes creacions, Wikiars pretén ser útil en l'aprenentatge de les estudiants i, a més, proveeix d'imatges i contingut la Wikipedia i altres projectes de cultura lliure del moviment Wikimedia.

SUPERVISIÓ TRIPLE

Les imatges fetes per l'alumnat necessiten supervisió per ser creades; així doncs, com apunta Fontanills, la iniciativa Wikiars ha creat un model de supervisió triple que, per una banda, compta amb una professora d'alguna de les escoles d'art involucrades en el projecte, que

ajuden les estudiants en l'aspecte tècnic i artístic. Per altra banda, també hi ha una persona que fa de *wikimedian*, és a dir, exerceix de pont entre la comunitat Wikimedia i l'alumnat, informa de tots els aspectes sobre les llicències i s'encarrega de supervisar tot el procés. Per acabar, es compta amb una persona experta en cadascuna de les temàtiques; són professores d'universitat i personalitats d'entitats científiques que fan les correccions i comproven els continguts abans de publicar-los, a més d'aconsejar i guiar l'estudiantat a l'hora de desenvolupar la feina.

Aquest procés, apunten des de Wikiars, "esdevé útil per a la formació de les alumnes", ja que treballen professionalment amb especialistes que les ajuden i les orienten en la creació de les obres. Alhora, la seva implicació contribueix a la creació d'un fons d'imatges publicades en Creative Commons.

PERSPECTIVES DE FUTUR

El curs 2011-2012, Wikiars comptava amb la participació de dues escoles, set estudiants i un supervisor expert. Actualment, aquestes xifres han crescut: cinc escoles (a més de la Universitat de Cadis), vint-i-quatre estudiants i dotze supervisors són les integrants d'aquesta iniciativa, que ha contribuït a fer que la galeria d'imatges dels projectes de Wikimedia compti amb més de cent imatges.

Les impulsores de la iniciativa esperen que la col·laboració amb les escoles d'art i disseny continuï millorant per continuar creixent i, fins i tot, poder arribar a impulsar el projecte a escala internacional. ◀

El projecte Wikiars va començar a funcionar el curs 2011-2012 / DAVID GÓMEZ FONTANILLS

+info:
wiki.wikimedia.cat/viqui/WikiArS

Esclaves 'mainstream'

En un Hollywood aparentment interessat per retratar l'experiència afroamericana, '12 anys d'esclavitud', 'Django desencadenado' i 'Lincoln' han representat tres mirades diferenciades d'una tragèdia històrica col·lectiva.

Ignasi Franch
@ignasifranch

Sembla que Hollywood hagi detectat un nínxol de mercat, o una oportunitat històrica, o una barreja d'aquest i altres diagnòstics, en la presidència de Barack Obama. Sovintegen les produccions nascudes dins la gran indústria audiovisual -i no sols dins el cinema realment independent- que tracten del paper històric i contemporani jugat pels col·lectius afroamericans als Estats Units.

Tot i que, en ocasions, tracten la terrible ferida de l'esclavatge, solen ser propostes contingudes, que projecten poca ira i no desprenen el tarannà de confrontació d'un Spike Lee (*Haz lo que debas*, 1989), més militant. Durant els darrers anys, títols com *Django desencadenado* (2012), *Lincoln* (2012), *El mayordomo* (2013) o *12 anys d'esclavitud* (2013) han desembarcat als cinemes multisales d'arreu del món i, fins i tot, a la cerimònia dels Oscar. Ara, l'última d'elles arriba al mercat videogràfic en suports DVD i Blu-ray.

PACTISME

Obra de Steve McQueen, videoartista britànic que havia destacat amb els seus dos primers llargmetratges -*Hunger* (2008) i *Shame* (2011)-, *12 anys d'esclavitud* és una aportació artísticament satisfactòria. El seu punt de partida és un llibre autobiogràfic de Solomon Northup, un músic negre nascut lliure. Ensarronat amb una oferta laboral i segregat, l'individu va passar dotze anys a les plantacions abans de ser rescatat. Pel camí, altres personatges (especialment el d'un terratinent sàdic, trastornat pel desig que sent vers una esclava) adquireixen una certa importància. Però Northup és l'eix de la narració, un home dominat per una por racionalíssima: conscient que s'enfronta

a tot un sistema que no dóna valor a la seva vida, defuig les heroïcitats temeràries i busca pacientment una esclatxa per poder tornar a casa.

La pel·lícula combina imatges belles de la naturalesa, que serveixen de transició, amb esclats de violència i d'horror. Un intent de linxament resulta difícil d'oblidar perquè, tot i emprar el-lipsis temporals, allarga la representació del patiment fins a extrems gairebé insuportables. Amb tot, el conjunt ha estat qüestionat, cosa lògica, atès que s'acosta a una explotació d'enormes proporcions.

Més que la materialització del projecte, s'han discutit els seus fonaments: que la història sigui individual i no col·lectiva, o que la visqui un home negre nascut lliure i amb talent artístic. Certament, aquest perfil està molt allunyat del gruix de masses oprimides, esclaves des del bressol. Però la seva pèrdua abrupta de llibertat pot trasbalsar més fàcilment una audiència àmplia, inclosos els sectors menys conscienciats. El desenllaç, en forma de final feliç amarg, potser tanca de manera massa lluminosa el *biopic*. Però els seus responsables han situat en la memòria

12 anys d'esclavitud.
Steve McQueen,
2013.

popular una història real interessant i poc difosa... encara que ja havia estat duta a les pantalles en forma de telefilm.

Tot i que la intervenció d'un home blanc acaba sent essencial, a *12 años de esclavitud*, el protagonista és l'home segregat. I McQueen reflecteix la quotidianitat d'horror, por, violència sexual normalitzada i càstigs sistemàtics, no sols per indisciplina, sinó també per productivitats considerades insuficients, per capricis o per crueltat gratuïta. Queden lluny les representacions acrítiques d'alguns films del Hollywood clàssic, evocadores d'un Sud plàcid, d'un supremacisme racial paternalista, amb homes o dones negres en papers secundaris. I també deixa enrere les aparents bones intencions de llargmetratges com *Song of the South* (1946): potser veure nens blancs i negres jugant junts resultava avançat a l'època, però la seva estereotípica idealització (sense imatges de les plantacions, amb terratinents un xic estirades, però benevolents, amb esclaus ximplerts i cantaires) resulta esfereïdora a ulls moderns.

POSTMODERNISME

Django desencadenado explicava la història d'un esclau convertit en company d'un caçador de recompenses alemany. Quentin Tarantino va concebre un western atípic, amb referències als models italians dels anys 70 i elements que trenquen amb convencions molt establertes del cinema narratiu comercial. Les escenes més llargues, interminables i més pròpies d'un film experimental, amb diàlegs incòmodes pels personatges i per l'audiència que els contempla, poden sorprendre més que els esclats violents. El resultat, arriscat, potser decep en un tram final en què l'autor sembla buscar (infructuosament?) un final satisfactori per la seva història.

L'autor de *Pulp Fiction* (1994) proposa una mena de catarsi social pop, basada

en un plantejament força inversemblant: un afroamericà no rep la violència racial pròpia del moment en què se situa l'acció (l'Oest de mitjans del segle XIX), sinó que la imparteix. El resultat és un exemple de les parts positives i negatives del postmodernisme. De la mateixa manera que l'autor ofereix còctels de referències culturals i gèneres cinematogràfics, barreja colors de pell amb naturalitat. Però es pot considerar que banalitzava la història, sense caure en ocultacions (hi ha terribles baralles entre esclaus que han de lluitar per salvar la vida; hi ha violència i terror quotidians), però amb un escàs desig de contextualitzar i representar el passat de l'esclavatge... i del cinema.

Al cap i a la fi, el gènere *blaxploitation* al qual també remet -el d'obres com *Shaft* (1971) o *Coffy* (1973)- estava orientat específicament a l'audiència negra. Segueix formant part d'un sistema d'exhibició més o menys segregat, evolució d'un circuit paral·lel de films orientats a les minories racials i religioses que ja existia als anys 30. Narrativament, en el *blaxploitation*, la presa de consciència racial convivia amb algunes glamuritzacions del *gangsta*. I el subgènere, reflectint l'existència de dues societats paral·leles, potser contribuïa a perpetuar aquesta dualitat, encara que també va difuminar algunes fronteres racials del pop.

Solen ser propostes contingudes, que projecten poca ira i no desprenen un tarannà de confrontació

El fenomen, en tot cas, va facilitar propostes frontereres com la polèmica *Mandingo* (1975): sòrdida exploració del món de les plantacions, amb protagonistes blancs. És qüestionable, però revulsiva pel seu plantejament conflictiu. No sembla que Tarantino reflexioni amb profunditat sobre tota aquesta tradició i opta per oferir venjances *cool*. Així sí, destaca per l'acidesa amb què retrata la figura secundària d'un esclau insolidari, entregat al seu amo.

SPIELBERG COM A SÍMPTOMA

Potser beneficiant-se de la seva posició intocable, Steven Spielberg ha signat tres de les pel·lícules nord-americanes sobre

Lincoln, Steven Spielberg, 2012.

esclavatge més populars i industrialment rellevants: *El color púrpura* (1985), *Amistad* (1997) i *Lincoln* (2012). Totes elles, les ha situades en passats relativament remots, potser per no enfrontar-se a la pervivència de la segregació molts anys després de l'abolició de l'esclavatge. Amb l'excepció de la primera, el director de *La lista de Schindler* (1993) s'ha aproximat al fenomen en els seus vessants legislatiu i constitucional, on la segregació i l'ex-

plotació racial es converteixen en afers blancs. El plantejament està justificat en drames històrics, perquè la batalla legal, sobretot, estava en mans de senadors, jutges i activistes d'ètnia caucàsica. Amb les desobediències de Martin Luther King o Rosa Parks, la història oficial començaria a acceptar la idea d'un alliberament negre protagonitzat per les mateixes alliberades. Però, a la gran pantalla, no sovintegen altres prota-

Django desencadenado, Quentin Tarantino, 2012.

gonistes possibles, com esclaus insurgents (sempre polèmics en un audiovisual amb inèrcies *proestablishment*) o participants en xarxes clandestines d'alliberament de gent captiva.

A *Amistad*, Spielberg tractava d'un conflicte legal situat dues dècades abans de la Guerra de Secessió. La forma era de narració coral desfermadament asimètrica, perquè només dos dels quaranta-quatre esclaus que hi apareixen disposaven d'una veu i una personalitat concretes. Amb *Lincoln*, el realitzador s'acosta a la història en termes similars: retrata una victòria abolicionista sense personatges negres rellevants (i, de passada, relata una guerra civil sense filmar batalles). Ho fa, potser, amb més sobrietat que a *Amistad*, on un advocat no sols servia de defensor de la població africana segrestada, sinó també de l'estil del mateix cineasta. El lletrat reclama als viatgers captius que expliquin la seva història perquè considera que aquest factor humà és necessari per convèncer jutges i jurats. L'argument sembla, alhora, una justificació del *tendrisme* amb vocació edificant tan propi del realitzador.

A 'Lincoln', Spielberg retrata una victòria abolicionista sense personatges negres rellevants

Lincoln dibuixa un president decidit a blindar constitucionalment una abolició temporal de l'esclavatge que, en bona mesura, s'havia impulsat per facilitar la derrota confederada. El pragmatisme del governant encara va més enllà: també fa joc brut parlamentari, en forma de promeses de càrrecs i amenaces, per assegurar la victòria tèrbola d'una causa justa. En aquest aspecte, l'obra s'alinea amb altres ficcions escassament idealistes del Hollywood comercial recent: a *El caballero oscuro* (2008), la pau social es fonamenta en una mentida; a *Los idus de marzo* (2011), s'oculten els tèrbols afers d'un candidat presidencial perquè aquest pugui desenvolupar les seves polítiques progressistes. Potser és que, després del nou Vietnam iraquí, creure en salvadors ideals sembla cada vegada més fora de lloc. ◀

HABEAS CORPUS
A ESTE LADO DE LA CRISIS **NOU DISC**
JA AL CARBER

Edita POTENCIAL HARDCORE www.habescorpusgrupoderiesgo.blogspot.com www.facebook.com/HabeasCorpusOficial @habescorpusgr

Dos cors en les tenebres

'Gairebé', de Carles Algué, és l'últim exemple del vigor i la creativitat de la nova fornada de dramaturgues catalanes. Un viatge al fons de la nit narrat amb cruïsa i sensibilitat i interpretat impecablement.

Marc Farràs Piera

@La_Directa

La dramaturgia catalana viu un moment dolç. La coincidència a la cartellera d'obres com *Infecte* (Alberto Ramos), *Magnetismes* (Elisenda Guiu), *La pols* (Llàtzer Garcia) i *El pes del plom* (Aleix Fauró i Isis Martín) demostra que la nova generació de creadores comença a establir-se a les places principals de la ciutat. Cada vegada més sales se la juguen amb els nous valors (Flyhard, Beckett, Gaudí, Maldà, etc.) i el públic ja en reconeix la vàlua, el risc i el talent.

Però no tot són flors i violes. Sovint, moltes autores veuen frenada la seva ascensió per un circuit anèmic i conservador que els posa traves pertot arreu. Descartada pràcticament qualsevol subvenció, aconseguir finançament és un calvari (sovint cal recórrer a la butaca o al micromecenatge) i, un cop estrenada la peça, la difusió és escassa i sobreviure tres setmanes en cartell ja és tot un èxit.

Al marge d'algunes excepcions sonades (*Sé de un lugar*, *Litus*, *Pulmons*, *Llibert*), que han aconseguit obrir forat entre el gran públic, el trajecte de les produccions alternatives és una aventura tan breu com heroica. Seguint aquest patró, *Gairebé* és una de les moltes obres de format petit però grans d'esperit que lluiten per consolidar-se.

Carles Algué (Manresa, 1986) la va parir en un dels cursos estiuencs de la Sala Beckett, conduït per Pau Miró i amb una sola premissa: la nocturnitat. D'aquell guió d'una pàgina, es va passar al text final, de 70 minuts, que es va estrenar a l'Obrador el gener de l'any passat i va repetir a la Nau Ivanow el mes d'abril. Un any després, arriba al Versus dispost a allargar el seu recorregut.

Gairebé és un text d'actors i per a actors que descriu les trobades furtives d'un brivall i d'una prostituta. Dues ànimes ferides, dos animals solitaris perduts en la immensitat de la nit, àvids de companyia i d'algú que els escolti. Sexe, violència, tristesa i angoixa regnen en un text valent, arriscat, sòlid, suggeridor i vibrant. Algué aposta pel clarobscur, per

deixar entreveure només una part de la realitat perquè el públic arrodoneixi el retrat d'uns personatges portats al límit de la resistència.

"El títol diu molt de l'obra i del que volia expressar. La gent en surt i cadascú ha vist una cosa diferent: n'hi ha que hi veuen violència de gènere; d'altres, amor; per a mi, l'obra parla del moment en què pots agafar les regnes de la teva vida, si la vida et condueix a tu o tu condueixes la teva vida".

La implicació de l'actor i l'actriu és bàsica per aconseguir el fràgil equilibri entre la demència i la raó. Jacob Torres, en la pell d'una bèstia sentimental que tan aviat recorre a l'agressió física com a Shakespeare, i Elisabet Vallès, tot cor i melancòlicament captivadora, brinden dues interpretacions plenes de força i coratge, del tot convincents. Només així el públic pot acompanyar-los fins al final de la fugida, malgrat els interrogants del desenllaç.

"El text és molt obert, no especifica el final. Per a mi, és important plantejar una història, uns conflictes, i que cadascú, a partir del que ha vist, tregui les seves conclusions. Curiosament, tothom veu la mateixa obra i tothom hi veu un final diferent. També hem jugat a fer que els actors tinguin la llibertat d'aportar matisos diferents cada dia".

L'obra de Carles Algué parla del moment en què pots decidir "si la vida et condueix a tu o tu condueixes la teva vida"

Algué admet que, en tota *opera prima*, és inevitable que l'autor hi inclogui algunes de les seves inquietuds (i, per què no, fantasmes) i reconeix que, en certs moments, ha tingut la sensació que s'havia arriscat massa.

"El punt fort del text és el que hi ha al darrere. Està fet amb molta estima, tot i que m'he vist molt exposat, despulat; però, ara, l'obra ja s'ha alliberat de mi i pertany als actors. És un text més fosc del que veia en principi. Hi ha moments còmics, però la gent no s'atreveix a riure.

Jacob Torres i Elisabet Vallès interpreten amb plena convicció dues ànimes salvatges i des-emparedades pel seu passat / VERSUS TEATRE

La comèdia m'agrada, però, jo, amb el teatre, busco generar inquietuds".

Algué forma part d'una generació de dramaturgues que ho tindrà molt difícil per viure del seu ofici i, a llarg termini, és inevitable que la qualitat dels espectacles no se'n ressentirà. Defensa un canvi de paradigma per garantir oportunitats a la gent més jove.

"L'estructura teatral està professionalitzada, però, pel que fa a les condicions laborals, no. Estem sota mínims. L'espectador no hauria de pagar els treballadors de teatre, el sou hauria de ser públic; i el preu de les entrades, simbòlic. La cultura és necessària perquè la gent pensi i, als polítics, això no els interessa. Caldria trobar una fórmula de gestió externa a la política, com un comitè independent, perquè el que s'està fent ara no funciona. Els que estem començant ara ens trobem pals a les rodes contínuament". (A part de l'autoria i la direcció, Algué ha assumit la producció perquè no es podien permetre un altre sou)

Els protagonistes de *Gairebé* tenen elements dels perdedors que tan bé han perfilat autors com Pau Miró. Algué els ha construït al ritme del batec sòrdid dels fracassats, però els ha arrodonit amb el vernís d'una fina capa poètica. El resultat

és un text que funciona com un ganxo a la mandíbula i que no té por de recórrer als clàssics per autocompletar-se.

"En rellegir *Romeu i Julieta*, tenint presents els meus personatges, vaig descobrir que l'obra tenia una dimensió, una profunditat i una veritat que funcionaven perfectament. Hi ha fragments que expliquen perfectament el que els passa als meus personatges i que em serveixen per fer un paral·lelisme universal".

Des de la platea, la sensació és que Algué aprecia molt els personatges. Malgrat trobar-se desemparats, no estan del tot sols, l'autor els acompanya. I, al final, passi el que passi, moralment estan salvats.

"Els entenc i m'hi identifico molt. Quan escrius, quan interpretes, quan dirigeixes, has d'arribar a l'arrel. No hi ha bons ni dolents -ni a la vida ni al teatre-, jo, als meus personatges, els entenc, els puc aprovar o no, però els estimo. I necessito estimar-los perquè, si no, no podria defensar-los". ◀

Gairebé

Direcció i dramaturgia: Carles Algué
Versus Teatre, Castillejos, 179, Barcelona
Fins al 14 de maig. www.versusteatre.com

POCA BROMA.

La Clara, la noia que creia que a la capital de Catalunya els cambres haurien de saber català, no s'avorria mai:

LISTOONICS.COM

Malentesos a les europees

Fa pocs dies, es va saber per què el PP havia trigat tant a anunciar la candidatura de Miguel Arias Cañete per les eleccions europees. Pel que sembla, el popular s'havia mostrat contrari a acceptar la candidatura a causa d'un malentes sobre les quantioses dietes destinades als europarlamentaris. "Em pensava que es referien a les altres dietes, aquelles de menjar espinacs i peix bullit", explica el voraç candidat. "Amb la calorada que cobren en dietes el europarlamentaris, semblava que era per compensar el sacrifici".

Desànim entre les files de tots els partits polítics després de la publicació de les últimes enquestes sobre intenció de vot a les eleccions europees. Davant la pregunta: "Qui votaria, vostè, a les europees?", molt per davant del minso percentatge de votants que opten per les diferents formacions polítiques, sobta un elevat percentatge d'enquestades que responen que votarien les sueques o les holandeses. L'OCDE valora incloure aquest fet al proper informe PISA de comprensió lectora.

Centre d'Estudis No Nacionalistes Alfonso Guerra

Fig 1. Distribució geogràfica del sobiranisme

- No nacionalistes
- Sobiranistes

fel

BARRI INTERNET

@Hibai — @josianito — @biano

DARK MARKET

'Saionara' Silkroad

Ja no estem parlant d'un simple lloc web on fer intercanvis econòmics *il·licits*, sinó de permetre transaccions a un cost baix o nul amb relació a altres mercats que no ho fan. Aquest sistema evita la burocràcia i la regulació imposada pels estats i connecta gent per permetre comerciar; pretén accelerar el *comerç* anul·lant les barreres de temps, distància i moneda.

Estem parlant d'un sistema completament anònim i descentralitzat que pot revolucionar la manera de fer els intercanvis econòmics anònims i, a més, fer-los invisibles davant els estats, les agències de seguretat i les corporacions. De moment, només és una *prova de concepte*, però promet donar-nos moltes alegries dins el món d'Internet. El futur serà divertit, molt divertit.

Per no perdre's en el creixent món paral·lel d'Internet, ha nascut Grams, un cercador a l'estil de Google, que oferirà resultats a qui cerqui béns i serveis a la zona més fosca de la xarxa. Si no en teniu prou amb mig gramet, ja sabeu, Grams.

Més info: ves.cat/kqvg

L'alternativa a Silkroad ja està arribant. Durant un *hackaton* fet a Toronto, s'ha presentat la prova de concepte de la propera generació de llocs web anònims, que incorpora el poder descentralitzat de les xarxes P2P i l'ús de Bitcoin com *cryptomonedes* de canvi.

DARTH VADER

Twitter Askatu

Aquesta setmana, la Guàrdia Civil ha dut a terme una operació anomenada *Araña* contra piulaires de tot l'Estat, a qui acusa d'enaltiment del terrorisme i humiliació a les víctimes. En concret, s'han fet 21 detencions, amb acusacions de tot tipus, incloent-hi fer acudits sobre Carrero Blanco.

Més enllà de la línia fina que separa la llibertat d'expressió i el delictes d'opinió, ens trobem davant una actuació *d'ofici* (no hi ha hagut denúncies prèvies) de la Guàrdia Civil publicitada a bombo i platerets (amb vídeos, confiscacions,

detencions de matinada i trasllats a l'Audiència Nacional) amb la finalitat de llançar un missatge clar: us estem observant i la nostra maquinària antiterrorista pot caure sobre qualsevol de vosaltres.

La reacció de les xarxes socials, però, ultrapassa l'estreta visió dels cossos repressors i #carreroblanco va ser *Trending topic* i un dels assumptes més comentats. Ens agradaria no repetir acudits dolents durant 40 anys, però, lamentablement, ho farem fins que caigui el règim.

TECNOLOGIA

Una xarxa de satèl·lits de hardware lliure per crear una xarxa de Bitcoin a l'espai

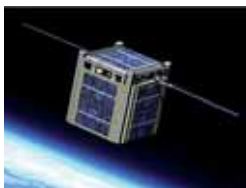
Jeff Garzik, un conegut *hacker* de linux i Bitcoin s'ha associat amb l'empresa Deep Space Industries Inc per construir satèl·lits, anomenats bitsats, com a part d'un sistema orbital de Bitcoin que proporcionari redundància a la xarxa.

Aquest projecte sense ànim de lucre vol tenir un node a l'espai per emmagatzemar una còpia de seguretat de la xarxa Bitcoin, per prevenció en cas de fallida terrestre.

La idea és construir satèl·lits Bitcoin basats en l'estàndard modular Cubesat, un projecte de hardware lliure de baix cost que permet accés a l'espai a les iniciatives civils. Aquests bitsats es llançaran com a agregats d'altres càrre-

gues destinades a ser posades en òrbita. Els bitsats seran capaços d'actuar com a nodes, proporcionar informació sobre les transaccions econòmiques gravades i assegurar un sistema fora de les regulacions de l'Internet físic que utilitzem habitualment.

Més info: ves.cat/kqcp

EPIC TROLL

Melendi apadrina els avions de les deportacions

La companyia aèria Air Europa ha anunciat que un dels seus nous avions, un Boeing 737-800, portarà el nom *Melendi*. D'aquesta manera, el cantant uneix el seu nom a la companyia que fa vols de deportació de migrants a l'Àfrica. Air Europa ha estat assenyalada com una de les empreses beneficiàries del negoci de les expulsions per part de col·lectius antifronteres. Davant l'anunci, les xarxes han reaccionat amb el *hashtag* #AirMelendi i el sarcasme que les caracteritza, amb tuits com aquest.

@TanquemElsCIEs Lo único que pretendemos es facilitarles un cómodo retorno a sus hogares. Gracias.
pic.twitter.com/0LJwzipaFM

BLOCS

'Creepy white guys'

Una noia americana de trets asiàtics recopila els comentaris que li fan els homes blancs a les xarxes socials en un bloc. Baveig, assetjament i prejudicis racials a l'Amèrica del segle XXI.

creepywhiteguys.tumblr.com

TUIT ROSA

Se va a AVer un follón

Vaga a l'EUETIB

(Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Barcelona)

BARCELONA 6-7-8 DE MAIG

Des de l'Assemblea EUETIB, es convoquen tres dies de vaga (els dies 6, 7 i 8 de maig) per reivindicar coses tan bàsiques com que tothom tingui possibilitat de poder estudiar, independentment de la seva condició social, perquè no volen el trasllat al Campus del Besòs i perquè volen tenir accés a les segones convocatòries, com qualsevol altra universitat.

En un context com l'actual, hi ha estudiants que no es poden pagar la matrícula i, per tant, seran expulsades de la universitat. L'Assemblea ha preparat una campanya per socialitzar aquest conflicte. Mitjançant una col·laboració entre afectades i l'Assemblea, s'ha elaborat una proposta per presentar al Consorci de l'Escola Industrial, on es recullen tots els casos. La propostja ha estat rebutjada parcialment.

No només lluiten per això, tenen més fronts oberts. Entre ells, la possibilitat de tenir segones convocatòries. Un altre motiu que ha portat a la mobilització és la construcció del nou campus del Besòs. Sembla ser que es tracta d'una aposta més de la Generalitat i els ajuntaments implicats per treure beneficis econòmics del trasllat.

DV02 /05

CASTELLÓ DE LA PLANA

Debat amb David Fernández sobre la independència de Catalunya a Castelló de la Plana

19h Casa de la Cultura
c. Antoni Maura, 4.
El debat sobre l'autodeterminació del poble de Catalunya arriba a la immensa majoria de castellanencs falsejat i manipulat. Els independentistes de Castelló volem abordar-lo "sense intermediaris" i conjuntament amb els agents polítics i els moviments socials.

BARCELONA

Per la defensa de la terra i contra el món que ens destrueix!

19:30h Ateneu Anarquista del Poble Sec.
c. Creu dels Mulers, 86.
El divendres 2 de maig a les 7:30, projecció del vídeo *The action camp*, sobre la lluita contra els gasoductes de gas de roca i de sorres bituminoses a Vancouver i exposició de l'estat del *fraking* a l'Estat espanyol.
Organitza MOAI. Més info: archivomoai.blogspot.com
negreverd.blogspot.com
ateneuanarquistapoblesec.noblogs.org

DS03 /05

BADALONA

Excursió a la serralada de Marina

10h Estació de Renfe
Excursió a la serralada de Marina amb la Secció de Muntanya (U.G.E.L)
Organitza: Secció de Muntanya

DG04 /05

BARCELONA

Cinefòrum *Setenta y dos horas. Autonomía obrera en la Barcelona de los años sesenta*

19h Banc Expropiat de Gràcia
Travessera de Gràcia, 181.
Oriol Murcia, 2012, 72 min. Un documental que narra els tripijocs d'algunes revolucionàries que miren de no deixar-se engolir per aquella esquerra que tenia el monopoli de la lluita antifrànquista i fer esclatar la dicotomia entre dictadura o democràcia cap a la de capitalisme o revolució.
Organitza: Jornades *Quan els barris eren nostres*
jornadesbarris.wordpress.com

Eat & swing

14h Old School. Avinguda Vallcarca, 85.
Menjador vegà, amb vermut i pista de ball gegant amb swing, rock i tota mena de música dels anys 20 fins als 50. Beneficis destinats a despeses judicials per l'okupació.

La Cultura va de Festa i 6è Mercat d'Intercanvi de La Troca Nou Barris

11h.Parc de la Guineueta.
Durant tot el dia hi haurà la trobada festiva d'entitats i col·lectius on es podrà conèixer tota l'oferta associativa i cultural de Nou Barris i gaudir d'espectacles i animació. Durant el matí, el mercat d'intercanvi tindrà música i animació a càrrec de Dj Mackenzie i Afable Martínez amb el show *Efecto Radio!*
Organitza: laTroca Nou Barris

SANT ADRIÀ DE BESÒS

Ruta Històrica

11h Refugi Antiaeri de la placeta Macià.
A les 11:30h Ruta: Moviment llibertari al Pla de Besòs. A les 14h Dinar Vegà (3 euros). A les 16h Ruta: Moviments veïnals del 50 als 70.
Organitza: Grup Anarquista Sedioc grupsedicio.noblogs.org

DM06 /05

BARCELONA

Documental *Stop! Rodando el Cambio*

20:30 Llibreria En su Tinta. c. Badosa 17.
Projecció del documental sobre decreixement, dirigit per Alba González de Molina Soler i Blanca Ordóñez de Tena.
Organitza: LaTroca Nou Barris latroca.noubarris.org

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com
Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org
Ràdio Maiva 105FM València www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radiokaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dènia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Noticias 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de ralguia

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 1

Típic dia primaveral, amb força sol durant el matí, creixement de nuvolades al migdia i tempestes a la tarda a Barcelona i Girona.

DIVENDRES 2

Les tempestes encara descarregaran a les comarques de Girona. Baixada de temperatures i ventades del nord.

DISSABTE 3

Es mantindran els núvols a la costa central i al vessant nord del Pirineu. Ambient fresc de nit, però agradable de dia.

DIUMENGE 4

Predomini de l'ambient assolellat. Temperatures a l'alça durant les hores centrals del dia. Màniga curta imprescindible.

DILLUNS 5

L'anticicló al centre de la península Ibèrica enviarà vents del sud que faran enfilar les temperatures. Caloreta quasi d'estiu.

DIMARTS 6

Es mantindrà la calor de primavera avançada, però l'efecte del sol farà créixer tempestes fortes al Pirineu de Lleida.

/ CARLOS CASTRO

«L'exèrcit colombià fa batudes il·legals per reclutar joves»

Gemma Garcia
@gemma_g_fabrega

Com es reconeix el dret d'objecció de consciència a Colòmbia?

Hi ha dues sentències que ens semblen importants. Per una banda, la Cort Constitucional diu que la forma de procedir de l'exèrcit és il·legal perquè du a terme detencions arbitràries. Per l'altra, amb una sentència, va reconèixer l'objecció de consciència com a dret fonamental. Ens hem de remuntar a l'any 1991, quan vam començar a insistir en el fet que el dret de llibertat de consciència havia de possibilitar l'exercici de l'objecció. La cort va rebutjar la petició ciutadana i va expressar que hi havia una tensió entre l'obligació de prestar el servei militar i l'objecció de consciència. Però, el 2009, ens va donar la raó i va emetre una sentència que reconeixia el dret i establia uns criteris de limitació absurds: les raons per exercir el dret han de ser fixes, sinceres i profundes. Com que hi ha unes restriccions del dret, mentre no hi hagi una llei que el reguli, la Cort Constitucional estableix que la justícia haurà de tutelar-lo i obliga els jutges a donar una resposta efectiva i ràpida en quinze dies. La situació és de bloqueig: els militars sempre diuen que no a l'objecció de consciència i els joves recorren a la justícia, que també els denega l'exercici del dret. Teòricament, és una situació provisional fins que s'aprovi una llei reguladora.

Què et va empènyer a negar-te a fer el servei militar?

Quan em va arribar l'obligació, als divuit

anys, vaig dir que no sense massa convicció política, més aviat com un rebuig a l'autoritat. Però, més tard, a la universitat, vaig començar a organitzar-me amb objectors de consciència i antimilitaristes i vaig prendre consciència del grau de militarització i violència que hi ha a Colòmbia. Ahora, l'exèrcit, arran del que ells anomenen un *error d'intel·ligència militar*, va disparar contra el meu pare amb l'argument d'un enfrontament amb la guerrilla. La relació que vaig mantenir amb l'exèrcit per aclarir la situació també em va influenciar. Vaig prendre consciència que cal incidir en les petites coses i qüestionar-se la manera que tenim de relacionar-nos.

«A la universitat, vaig prendre consciència del grau de militarització i violència que hi ha a Colòmbia»

Vaig entendre, per exemple, que havia estat un masclista enganyat. Per altra banda, organitzar-me em va permetre conèixer altres realitats de Colòmbia, com els indrets on l'Estat i l'exèrcit posava en funcionament el model econòmic extractivista. Em vaig adonar que el servei militar és una eina al servei del capital.

La militarització comença a l'escola?

Hi ha una relació propera entre l'educació religiosa i la militar. Els centres religiosos promouen el servei militar com una possibilitat de prolongació de l'educació. En els àmbits rurals, com a estratègia de guerra, els militars

sovint ocupen les escoles i les utilitzen com a escut i com a allotjament. Les relacions esdevenen de seducció, admiració i repetició. Jo vaig anar a escoles de classe mitjana i, a la recta final, van venir els militars a dir-nos que, si prestàvem el servei al batalló de guàrdia presidencial, fins i tot podríem aspirar a jugar a tennis amb el president. Una forma de persuasió ridícula. No hi ha informació sobre els límits de la llei de reclutament per als joves i, en canvi, les escoles estan obligades a entregar informació sobre els joves que acaben als militars. Igual que als Estats Units, si no ho fan, poden ser sancionats.

Quines repercussions va implicar la teva negativa a fer el servei militar?

Vaig haver de buscar mecanismes per no ser víctima d'una detenció arbitrària. A nivell quotidià, és una restricció molt forta del dret de lliure circulació. El militars aturen els autobusos, fan baixar els homes i se'ls emporten presos. A més, vaig intentar treballar al sector públic i no ho vaig aconseguir. Per obtenir el títol universitari, cal tenir la cartilla militar i, sense títol, no pots optar a una plaça pública. A l'empresa privada, hi roman un imaginari antic i també hi ha discriminació. Tens menys possibilitats de ser contractat si no has fet el servei militar. Actualment, es continuen produint batudes, tot i que incompleixen la llei perquè existeixen unes causals d'exempció: si tens criatures, o ets fill únic o de militar caigut en combat, per exemple. Hi ha una manca del dret fonamental al procés corresponent i s'estan produint detencions arbitràries. ◀

Julián Ovalle

Membre d'Acció Col·lectiva d'Objectors i Objectores de Consciència de Colòmbia

A l'Estat espanyol, el servei militar va deixar de ser obligatori el 2001, fruit de la lluita intensa i massiva dels moviments per l'objecció i la insubmissió. Però, en un escenari altament militaritzat com Colòmbia, que carrega 50 anys de conflicte armat a les seves esquenes, quines conseqüències té declarar-se objector? Tot i que, a Colòmbia, no es va començar a forjar un ampli moviment per posar fi al servei militar obligatori fins a les acaballes dels anys 80, un dels antecedents de referència al país es remunta al 1924. Una dirigent del sindicat obrer de La Dorada, Carlota Rua, va reclamar que el servei militar no fos obligatori per a joves obrers i camperols. Julián Ovalle és objector de consciència i membre d'Acció Col·lectiva d'Objectors i Objectores de Consciència de Colòmbia (ACOO). L'organització ofereix assessoria jurídica i acompanya els joves que, com Ovalle, decideixen declarar-se objectors. ACOOC impulsa xarxes comunitàries per amortir les pressions cap als joves i evitar que canviïn el seu posicionament. Actualment, més de 100.000 joves són reclutats obligatòriament cada any.